

Canadian
International
Development
Agency

Agence
canadienne de
développement
international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ ПРО ЗАХОДИ ПРОЕКТУ

МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Квітень – червень 2009

Подяка нашим партнерам

Національні партнери

	Івано-Франківська міська рада		Житомирська міська рада		Рівненська міська рада		Калинівська міська рада
	Новоград-Волинська міська рада		Галицька міська рада		Миколаївська міська рада		Сакська міська рада
	Кіровська міська рада		Голопристанська міська рада		Кагарлицька міська рада		Джанкойська міська рада
	Вознесенська міська рада		Українська міська рада		Нововолинська міська рада		Щолкінська міська рада
	Могилів-Подільська міська рада		Львівська міська рада		Долинська міська рада		Рубіжанська міська рада
	Тульчинська міська рада		Міністерство з питань житлово-комунального господарства України		Міністерство регіонального розвитку та будівництва України		Українська асоціація місцевих та регіональних влад
	Бахчисарайська міська рада		Академія муніципального управління		Комітет Верховної Ради України з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування		Первомайська селищна рада
	Красногвардійська селищна рада		Нижньогірська селищна рада		Зуйська селищна рада		

Міжнародні партнери

Canadian International Development Agency

Agence canadienne de développement international

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

ROYAL NORWEGIAN EMBASSY

Досягнення проекту були б неможливими без підтримки та співпраці міст-партнерів нашої програми, зокрема, міст Івано-Франківськ, Рівне, Житомир, Галич, Новоград-Волинський, Миколаїв, Кіровське, Гола Пристань, Кагарлик, Вознесенськ, Українка, Могилів-Подільський, Львів, Рубіжне, Долина, Тульчин, Калинівка, Саки, Джанкой, Щолкіне та селищ Нижньогірське, Красногвардійське, Первомайське та Зуя; Української асоціації місцевих та регіональних влад, Комітету Верховної Ради України з державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, Академії муніципального управління, Міністерства з питань житлово-комунального господарства України, Міністерства регіонального розвитку та будівництва України, а також міжнародних партнерів, зокрема, Канадської агенції міжнародного розвитку, Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та Посольства Королівства Норвегії в Україні. Команда проекту висловлює щирі подяку їм за їхню підтримку та співпрацю. Аналогічно, команда МПВСР хотіла б подякувати за співпрацю всім інституціям/людям, залученим до процесу впровадження програми, зокрема, керівництву ПРООН, Бізнес-центру, та іншим структурним підрозділам в Україні, а також громадянам, службовцям муніципалітетів, працівникам закладів освіти, членам бізнес-громад, неурядовим громадським організаціям, засобам масової інформації, іншим приватним і громадським організаціям.

ПРООН/МПВСР

Головна статистична інформація про заходи ПРООН/МПВСР у 2-му кварталі 2009 р.

№	Заходи	Станом на кін. 2008	1 квартал 2009	2 квартал 2009	Всього з '04
1	Територія, охоплена заходами				
a	Області (включаючи АР Крим)	12	-	-	12
б	Міста	22	-	4	26
2	Інституційний розвиток				
a	Організації жителів	359	50	23	432
б	Мережі навчальних закладів	9	1	1	11
в	Мережі бізнес-структур	2	-	-	2
г	Мережі громадських організацій	8	-	-	8
д	Муніципальні ради сталого розвитку	4	-	-	4
е	Національний форум міст-партнерів	1	-	-	1
є	Національний форум ВНЗ-партнерів	1	-	-	1
3	Членство				
a	Кількість громадян – всього	38678	5237	2782	46707
i)	Жінок	22297	2948	1539	26784
ii)	Чоловіків	16381	2299	1243	19923
б	Загальноосвітні та дошкільні навчальні заклади	211	1	6	218
в	Неурядові громадські організації	91	1	-	92
г	Бізнес-структури	31	-	-	31
4	Розвиток людських ресурсів				
a	Кількість впроваджених заходів РЛР	246	16	27	289
б	Вигодонабувачі / учасники – всього	6250	372	838	7460
5	Покращення якості життя людей				
a	Підтримані проекти місцевих громад	168	4	2	200
б	Загальна вартість проектів (тис. грн)*	20238.4	507.983	2982.46	23728.85
i)	Внесок громади	2479.9	78.669	570.33	3128.90
ii)	Частка міської ради	10207.2	220.314	1346.74	11774.25
iii)	Частка ПРООН / ШАРС/ КАМР	6580.2	209.000	941.40	7730.60
iv)	Частка інших місцевих донорів	971.1	0	124.00	1095.10
в	Статус впровадження проектів				
i)	Перерахована сума, (тис. грн.)***	15755.8	157.942	0	15927.742
ii)	Завершені проекти	140	5	0	145
г	Прямі вигодонабувачі проектів				
i)	Жінки	35031	1273	0	36319
ii)	Чоловіки	27538	1010	0	28562
iii)	Діти	51438	1062	0	52511
6	Мобілізація та використання ресурсів, дол. США	Бюджет на 2008	Використано в 1 кв.	Використано в 2 кв.	%, виконання
a	Долинська міська рада	4,480.00	0.00	921.05	20.56
б	Голопристанська міська рада	3,100.00	0.00	0.00	0.00
в	Івано-Франківська міська рада	6,578.95	0.00	0.00	0.00
г	Кіровоградська міська рада	5,500.00	0.00	0.00	0.00
д	Могилів-Подільська міська рада	2,120.00	0.00	0.00	0.00
е	Миколаївська міська рада	22,354.34	0.00	0.00	0.00
є	Нововолинська міська рада	8,126.55	0.00	0.00	0.00
ж	Новоград-Волинська міська рада	170.00	0.00	0.00	0.00
і	Рівненська міська рада	51,431.82	0.00	0.00	0.00
й	Сакська міська рада	3,280.13	0.00	0.00	0.00
к	Українська міська рада	11,693.00	1,287.72	1,287.72	11.01
л	Програма розвитку ООН	100,000.00	14,244.00	14,244.00	14.24
м	ШАРС	222,885.00	30,512.16	89,963.11	40.36
н	Посольство Норвегії	14,460.00	0.00	0.00	0.00
о	КАМР	560,474.00	117,246.46	235,341.19	41.99
	Всього	1,016,653.79	163,290.34	341,757.07	33.62

* 1 долар США = 7,60 UAH (червень 2009)

Перегляд основних досягнень МПВСР протягом другого кварталу 2009

Основними завданнями протягом кварталу були наступні:

- Розбудова спроможності центральних органів влади децентралізувати фіскальну та адміністративну владу/відповідальність у підтримку місцевого розвитку.
- Посилення спроможності місцевої влади прозоро розробляти та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати якісні громадські послуги та сприяти місцевому розвитку.
- Підвищення спроможності громад покращувати місцеві соціальні, економічні та екологічні умови.
- Зосередження діяльності на підпроекті Швейцарського бюро співробітництва у Вінницькій області, АР Крим та містах Івано-Франківськ, Долина (Івано-Франківська область), Новоград-Волинський (Житомирська область), Вознесенськ (Миколаївська область), Гола Пристань (Херсонська область), Кіровське (Донецька область).
- Зосередження діяльності на підпроекті КАМР в АР Крим.

Основними досягнення МПВСР протягом кварталу стали:

1. Реформи в сфері законодавства та політики:

- Обговорення Проекту Закону «Про енергоефективність будівель» та механізмів його реалізації в Україні було організовано в м. Бердянськ ПРООН/МПВСР та Міністерством з питань житлово-комунального господарства України. Більше 50 представників міністерств, парламенту, мерів, експертів та науковців взяли участь в круглому столі. Міністерство збило виловлені рекомендації та використає їх в подальшому законотворчому процесі.
- Національний круглий стіл присвячений імплементації Європейської стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні в Україні було співорганізовано ПРООН/МПВСР та Міністерством регіонального розвитку та будівництва України. Всі міста-партнери МПВСР стали пілотними містами в реалізації інструменту CLEAR, який допоможе їм поставити громадян в центр демократичного місцевого врядування.

2. Розбудова інституційного потенціалу:

- Створено 23 організації жителів (ОЖ) за участю 1539 жінок та 1243 чоловіків;
- Аналіз рівня місцевого розвитку був проведений в місті-партнері Калинівка за участю 11 респондентів, що оцінили сім сфер місцевого розвитку, серед яких стратегічне управління, інституційний розвиток, гендерна рівність, місцеве партнерство, навколишнє середовище, громадянське суспільство та економіка. Результати продемонстрували необхідність збільшення зусиль у сфері місцевого навколишнього середовища та економіки. Результати були повідомлені громадськості.
- Представники 14 кримських міст ат селищ планували заходи для покращення системи місцевого управління на семінарі, проведеному в м. Сімферополь. 35 учасників, що включали мерів, та представників міст-партнерів ПРООН/МПВСР обговорили запровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до ISO 9001:2000 в містах АР Крим.
- В контексті міжмуніципальної співпраці між мм. Долина та Новоград-Волинський в сфері енергозбереження, міста провели тренінги для шкільних вчителів щодо запровадження курсу «Енергозбереження та пом'якшення змін клімату», тренінги по ОСББ для лідерів громад та обмінні візити службовців органів місцевого самоврядування та лідерів громад.
- Рівне приєдналося до міст, які засвоїли підхід ПРООН/МПВСР, шляхом ухвалення «Муніципальної програми сталого розвитку» на 2009-2012 роки 15.04.2009 №2278 сесією міської ради. Ухвалена програма повністю відповідає підходу МПВСР і підтримує становлення ефективного власника та залучення громад до прийняття рішень на місцевому рівні.
- В 2009 році міста Новоград-Волинський, Долина, Джанкой та Кіровське розробили пропозиції щодо запровадження системи ISO 9001:2000 та ініціювали повторення успішного досвіду м. Вознесенськ. Міста обрали підрядників та розробили і узгодили розклад та обсяги робіт підрядників та міських рад.
- 5 організацій громад в містах Нововолинськ, Тульчин, Могилів-Подільський, Долина провели громадський аудит в якому взяло участь 299 членів громад. Аудит показав повну задоволеність членів громади заходами для реалізації проектів громад та використанням ресурсів.
- Другий регіональний інвестиційний форум «Сталий розвиток територій через залучення інвестицій та запровадження енергозберігаючих технологій» був організований МПВСР та

іншими агенціями. Рекомендації висловлені на форумі дозволили переглянути існуючі принципи залучення інвестицій для принесення максимальної користі місцевим громадам.

- Три міста розробили офіційні веб-сторінки міських рад за підтримки МПВСР, серед яких Джанкой, (<http://dzhankoi.org.ua>, активована в квітні 2009); Щолкіне (<http://shelkino.org.ua/>, активована в квітні 2009) та Калинівка (<http://kalynivka.vn.ua/>, активована в травні 2009). Офіційні веб-сторінки були створені та розміщені в інтернеті.
- Шляхи запровадження курсу «Сталий розвиток суспільства» обговорили на семінарі з 20 викладачами ВНЗ, проведеному МПВСР 7-8 травня 2009 р. в м. Києві з навчальним візитом до м. Новоград-Волинський. Викладачі висловили бажання викладати, підтримали запровадження курсу, а також вказали на необхідність заходів для ухвалення курсу Міністерством освіти та науки України.

3. Розвиток людських ресурсів:

- Протягом кварталу було проведено 27 заходів по розвитку людських ресурсів, з яких 8 було організовано МВП міст-партнерів та 19 – відділом управління проектом у м. Київ.
- 880 учасники підвищили власний потенціал на цих заходах; з них 40,91% - чоловіки та 59,09% - жінки.
- З 27 організованих заходів, 4 тренінги по підвищенню поінформованості громадськості з питань ВІЛ/СНІДу, ЦРТ та ґендеру, 2 тренінги з комунікацій та розв'язання конфліктів, 5 тренінгів з реалізації проектів, 3 тренінг присвячені створенню та роботі ОСББ та інших організацій громад, 1 тренінг для працівників новостворених МВП, 2 тренінги по децентралізації та місцевому самоврядуванню 3 тренінги по ІКТ, 3 навчальні та обмінні візити та 4 конференції.

4. Покращення якості життя – інфраструктурні проекти громад:

- Протягом кварталу фінансові гранти були надані для 6 проектів громад для сталого розвитку у містах-партнерах Нововолинськ, Тульчин, Могилів-Подільський та Українка.
- Загальна сума наданих грантів становила 171,9 тис. грн., включаючи 16,0% з фонду ПРООН, 77,0% фонду ШАРС та 7,0 % коштів поступило від міських рад міст партнерів .
- Протягом кварталу було завершено 5 проектів громад, таким чином, було повністю завершено 145 проектів із часу започаткування Програми.
- 28 проектів громад були схвалені для фінансової підтримки, розміром 2,982 тисячі грн., включаючи по 1 проекту від міст Долина та Тульчин, по 2 - м. Новоград-Волинський, Івано-Франківськ, Саки, Кагарлик та Миколаїв, по 4 – м. Вознесенськ та Рівне, та 8 проектів від м. Кіровське.
- Загальну вартість нових, схвалених для впровадження, проектів буде розділено між сторонами в наступній пропорції: 45,1% від міст-партнерів, 31,6% з фонду ПРООН/МПВСР (з них 9,0% з фонду ПРООН, 15,2 %– з фонду ШАРС, 5,0% з фонду КАМР та 2,4% з фонду Посольства Королівства Норвегія), 19,1% буде надано громадами (ОЖ/мережами) та 4,2% надійде від інших місцевих донорів.
- Вигодонабувачами схвалених проектів стануть 10692 людей, включаючи 4253 жінок, 3567 чоловіків та 2872 дітей.

5. ВІЛ/СНІД та ґендерна інтеграція:

- ПРООН/МПВСР підготувала 27 тренерів з 9 міст по ґендерному аналізу на тренінгу «Ґендерний аналіз для учасниць та учасників програм місцевого розвитку», проведеному для вчителів за підтримки КАМР. Тренінг навчив вчителів інформувати широкий загал про ґендер і робити внесок в місцевий розвиток. Після виконання домашнього завдання буде проведений другий етап навчання.
- 11 вчителів взяли участь в завершальному етапі тренінгу «Ґендерний аналіз для учасниць та учасників програм місцевого розвитку», після подачі домашнього завдання. На зустрічі вони провели показові тренінги, обговорили накопичений досвід та отримали сертифікати тренерів по ґендеру.

6. Мобілізація та використання ресурсів:

- Протягом кварталу для заходів Програми було залучено ресурси обсягом 1016 тис. дол. США, включаючи 100 тис. дол. США від ПРООН, 222,88 тис. дол. США від ШАРС, 560,47 тис. дол. США від КАМР, 14,46 від Посольства Королівства Норвегія в Україні та 232,2 тис. дол. США в якості національного співфінансування.
- У другому кварталі цього року було використано, включаючи зобов'язання до сплати, 149,8 тис.

дол. США (або 33,62%).

7. Результати комунікаційних заходів

- Протягом кварталу було відстежено 42 медіа-згадки про заходи Програми, з яких 12 були національного рівня та 30 - місцевого рівня.
- Серед 42 медіа-згадок, 42,5% були розміщені в газетах, 12,8% - у радіопрограмах, 11,9% у теленовинах та 29,8% - на офіційних веб-сторінках. Загалом з часу започаткування Програми у 2004 році, відстежено 1153 медіа-згадки.

8. Зв'язки для синергії

- З ШАРС: для створення синергії для підтримки децентралізації в Україні.
- З КАМР: для покращення надання громадських послуг в містах АР Крим та мобілізації громад для підтримки і розвитку спроможності для місцевого розвитку за участі громади

Плани на 3-й квартал 2009 року

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку, зокрема через організацію громадського заходу присвяченого якості води.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Збільшення потенціалу посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо надання громадських послуг на місцевому рівні.
- Збільшення потенціалу громад для реалізації покращення умов в соціальній, економічній та екологічній сферах через підтримку громадських проектів.
- Зосередження на підпроекті за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва у Вінницькій обл. та АР Крим та містах Івано-Франківськ, Долина (Івано-Франківська область), Новоград-Волинський (Житомирська область), Вознесенськ (Миколаївська область), Гола Пристань (Херсонська область), Кіровське (Донецька область).
- Зосередження діяльності на підпроекті КАМР в АР Крим.

ЗМІСТ

Головна статистична інформація про заходи Програми 2 -му кварталі 2009 р., ii

Короткий виклад досягнень МПВСР у 2-му кварталі 2009 р., iii

Абревіатури, vii

I. Контекст, 1

- 1.1 Генезис Програми, 3
- 1.2 Територія, охоплена заходами Програми, 4

II Досягнення Програми, 5

- 2.1 Результати розвитку, 6
 - 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, 7
 - 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, 9
 - 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, 18
 - 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, 22
 - 2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер, 30
- 2.2 Менеджмент та ефективність, 33
 - 2.2.1 Партнерства / Зв'язки, 33
 - 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, 34
 - 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, 34
 - 2.2.4 Оглядові місії програми, 36

III Уроки та можливості, 42

- 3.1 Нагромадження досвіду, 39
- 3.2 Плани на майбутнє, 39

Додатки

- 1. Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, 41
- 2. Деталі щодо заходів, за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку, 43
- 3. Деталі щодо проєктів громад, що підтримуються Посольством Королівства Норвегія в Україні, 45
- 4. Команда реалізації проєкту, 46

Перелік таблиць

- 1. Досягнення МПВСР цільових показників розвитку у 2-му кварталі 2009 р., 6
- 2. Інституційний розвиток у містах-партнерах у 2-му кварталі 2009 р., 10
- 3. Короткий опис проєктів по сталому розвитку за участю громад, схвалених протягом 2-го кварталу в містах-партнерах, 18
- 4. Фінансовий статус місцевих ініціатив сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, грн, 21
- 5. Статус завершеності проєктів (на кінець другого кварталу), 21
- 6. Результати громадського аудиту ОЖ/мереж у муніципалітетах (квітень-червень 2009), 22
- 7. Заходи з розвитку людських ресурсів (квітень-червень 2009), 22
- 8. Кількість медіа-згадок (квітень-червень 2009), 34
- 9. Мобілізація та використання ресурсів у 2-му кварталі 2009 р. в розрізі донорів, дол. США, 35
- 10. Використання ресурсів у 2-му кварталі 2009 році у розрізі тематичних напрямків діяльності, дол. США, 35

Перелік карт

- 1. Територія, охоплена заходами МПВСР, 3

Перелік схем

1. Результати оцінки місцевої ситуації міською радою м. Калинівка, **15**
2. Місцеві проекти за метою, **20**

Перелік вставок

1. Проект Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» - крок до енергоефективності, **7**
2. Муніципальний відділ підтримки в м. Рубіжне накопичує досвід і реалізовує проект по захисту прав споживачів, **10**
3. Чотири кримські селища стали партнерами МПВСР, **14**
4. Щолкінська місцева влада сприяє створенню ефективного власника, **20**

АБРЕВІАТУРИ

ОУ	Освітні установи
ОСББ	Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків
БК	Будинковий комітет
ВК	Вуличний комітет
КК	Квартальний комітет
ОГ	Організація громади
ЦСРБ	Центр сприяння розвитку бізнесу
УСФ	Угода про спільне фінансування
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
УЦРТ	Українські цілі розвитку тисячоліття
МПВСР	Муніципальна програма врядування та сталого розвитку
МПВРПГ	Муніципальна програма врядування та розширення повноваження громад
МВП	Муніципальний відділ підтримки
НГО	Неурядова громадська організація
ОЖ	Організація жителів
ОРЖР	Організація розвитку житлового району
СР	Сталий розвиток
ШАРС	Швейцарська агенція розвитку та співробітництва
МСП	Малі та середні підприємства
грн.	Українська гривня
ПРООН	Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй

Розділ ПЕРШИЙ

КОНТЕКСТ

**Підтримка розширення повноважень громад
для сталого розвитку**

1.1. Генезис Програми, с. 3

1.2. Територія, охоплена заходами Програми, с. 4

1.1 ГЕНЕЗИС ПРОГРАМИ

Передумови

Підготовча фаза «Муніципальної програми врядування та сталого розвитку» (МПВСР) ПРООН в Україні була започаткована у квітні 2004 р. для розробки спільного та прозорого механізму локалізації принципів сталого розвитку. У 2005 році Програма увійшла у другу фазу своєї діяльності для демонстрації ефективності громадсько-приватного партнерства з метою вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем у містах. Третя фаза – «Муніципальне врядування та розширення повноважень громад» – передбачена на період 2008-2010 рр. Програма зареєстрована Міністерством економіки України та виконується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй.

МПВСР є частиною Програми місцевого розвитку (ПМР) ПРООН / Україна разом з іншими проектами, таким як «Програма розвитку та інтеграції Криму», «Чорнобильська програма відродження та розвитку», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» та «Створення безпечного середовища для молоді України». Програма місцевого розвитку слугує парасольковою програмою для сприяння підтримуваному громадянами місцевому розвитку та місцевому демократичному врядуванню в Україні через модель сталого розвитку за участю громад.

Головними двосторонніми донорами, що підтримують проектні заходи ПРООН/МПВСР є Швейцарська агенція розвитку та співробітництва, Канадська агенція міжнародного розвитку та Посольство Королівства Норвегія в Україні.

Мета, стратегія та схема виконання

Метою МПВСР є сприяння врядуванню за широкої участі громадян для покращення якості життя населення міст України. З цією метою, у 2009 році Програма зосереджуватиметься на досягненні таких результатів:

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку, зокрема через організацію публічному заходу, присвяченого сталому розвитку.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Підтримка передачі досвіду між державними службовцями та посадовими особами для покращення надання місцевих громадських послуг.
- Збільшення потенціалу громад для покращення умов в соціальній, економічній та екологічній сферах через підтримку проектів громад.
- Концентрація діяльності на підпроекті КАМР в АР Крим та підпроекті ШАРС в Вінницькій області та АР Крим.

За стратегією, Програма втілюється на засадах партнерства, що базується на зобов'язаннях щодо співфінансування, власності та сталості. Діяльність програми здійснюється через місцевих та національних партнерів з громадського та приватного секторів. Основними партнерами є міські ради, місцеві громади, Парламентський комітет із питань державного будівництва та місцевого самоврядування; Міністерство житлово-комунального господарства України; Українська асоціація місцевих та регіональних влад; вищі навчальні заклади та органи державної влади, такі як обласні державні адміністрації.

Використовуючи підхід соціальної мобілізації, Програма сприяє створенню відповідних організацій місцевих громад жителів, навчальних закладів, малих бізнесових структур та організацій громадянського суспільства. Ці організації засновуються в обраних містах України за принципами самопомоги та ефективного врядування. З допомогою інтервенцій Програми, інституційна спроможність цих організацій розбудовується таким чином, аби вони були спроможними планувати, мобілізувати

Розділ ДРУГИЙ

ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМИ

Круглий стіл:
Обговорення проекту Закону України
"Про енергетичну ефективність будівель"
та можливості його застосування у містах України

2. Результати розвитку, с. 5

- 2.1.1 Реформи у сфері законодавства та політики, с. 6
- 2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу, с. 8
- 2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку, с. 13
- 2.1.4 Розвиток людських ресурсів, с. 19
- 2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер, с. 27

2.2 Менеджмент та ефективність, с. 31

- 2.2.1 Партнерства та зв'язки, с. 31
- 2.2.2 Результати комунікаційних заходів, с. 32
- 2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів, с. 35
- 2.2.4 Оглядові місії Програми, с. 43

2.1 РЕЗУЛЬТАТИ РОЗВИТКУ

У 2009 році ПРООН/МПВСР зосереджується на посиленні потенціалу центральних органів влади проводити децентралізацію фінансових та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку; зміцненні потенціалу місцевої влади прозоро визначати та впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги та сприяти місцевому розвитку; розбудові потенціалу громад самостійно покращувати місцеві соціальні, економічні та екологічні умови проживання. Окрім цього, ПРООН/МПВСР зосереджується на підпроекті Швейцарської агенції розвитку та співробітництва та заходах в рамках співпраці з Канадською агенцією розвитку та співробітництва в АР Крим. Прогрес в цих сферах відстежується за допомогою моніторингу цільових показників, визначених у робочому плані (Таблиця - I).

Таблиця – I: Досягнення цільових показників розвитку МПВСР у 2-му кварталі 2009 року

№	Очікувані результати	Донор, що підтримує	Річний цільовий показник	Фактичні досягнення у 2009 р.
1.	Посилення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фінансових і адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку	ПРООН, ШАРС, КАМР	<ul style="list-style-type: none"> Розробити рекомендації спільно з місцевими та центральними посадовцями Провести тренінг для 50 посадових осіб центральних органів влади щодо сталого розвитку Переглянути та поширити навчальний план з курсу «Сталий розвиток» (СР) Провести 1 захід для просування реформи децентралізації, стосовно водопостачання 	<ul style="list-style-type: none"> Навчальний план з курсу «Сталий розвиток» переглянутий в ході тренінгу 2 семінари по децентралізації та ефективному місцевому самоврядуванню
2.	Посилення потенціалу місцевих органів влади прозоро визначати і впроваджувати стратегії місцевого розвитку, надавати громадські послуги і сприяти місцевому розвитку	ПРООН, ШАРС, КАМР, Посольство Норвегії, міські ради міст-партнерів	<ul style="list-style-type: none"> Провести тренінги для 30 обласних та міських рад по розробці стратегії місцевого розвитку Запровадити систему ISO в двох містах 2 міські ради провели громадські слухання Розробити ряд рекомендацій для удосконалення надання громадських послуг Провести заходи в 2 містах для покращення надання громадських послуг 2 міста отримали ІКТ підтримку Провести тренінги для 50 державних службовців місцевого рівня та посадовців органів місцевого самоврядування Визначити дві міські ради з відповідними проектами для спільної реалізації Кількість пілотних ППП та задокументований досвід Кількість трастових фондів для залучення інвестицій 	<ul style="list-style-type: none"> Визначено чотири міста в яких буде запроваджено систему ISO (Кіровське, Долина, Новоград-Волинський і Джанкою) Розроблений набір рекомендацій для удосконалення надання громадських послуг Проведено тренінги для 80 службовців органів місцевого самоврядування на тренінгах по децентралізації, 50 осіб- в обмінних візитах (міжмуниц. співпраця) та 16 в обмінних візитах Схід-Захід 3 міста отримали ІКТ підтримку, в 5 містах – робота в процесі Пройшли навчання 35 місцевих посадових осіб Визначено чотири міські ради з відповідними проектами для спільної реалізації

3.	Зміцнення потенціалу громад для покращення соціальних, економічних та екологічних умов проживання	ПРООН, ШАРС, КАМР	<ul style="list-style-type: none"> • Створити 30 організацій жителів/мереж • Провести тренінги для 60 лідерів організацій громад • Сформувати 4 МРСП • Надати фінансову та технічну підтримку 20 місцевим ініціативам СР • Надати технічну допомогу місцевим проектам СР (без участі у фінансуванні) • Підготувати 40 тренерів для проведення тренінгів з гендерного аналізу • Залучити 10 громад до семінарів для активізації роботи з питань людського розвитку 	<ul style="list-style-type: none"> • Створено 73 ОЖ та 2 мережі НГО • Пройшли навчання 104 лідери громад • Сформовано 2 МРСП • Схвалено 32 місцеві проекти СР з наданням фінансової та технічної підтримки • Схвалено 2 місцеві проекти без участі у фінансуванні • 54 учасників взяли участь в 1-му етапі навчання і 10 – в 2-му і отримали сертифікати • 5 громад залучено до семінарів з активізації роботи з питань людського розвитку
----	---	-------------------	--	---

Опис досягнень Програми наведено у відповідному розділі. Результати, досягнуті у сфері законодавства і політики для місцевого сталого розвитку та надання громадських послуг, відображені у підрозділі «Реформи у сфері законодавства і політики» (2.1.1); здобутки у розбудові інституційного потенціалу для врядування за широкої участі громадян висвітлені у підрозділі «Розбудова інституційного потенціалу» (2.1.2); підрозділ «Місцеві ініціативи сталого розвитку» (2.1.3) описує прогрес у покращенні якості життя; Розвиток людських ресурсів та заходи з ВІЛ/СНІДу та гендеру, описані у розділах 2.1.4 та 2.1.5; заходи із дорадчої підтримки муніципального врядування та проектного менеджменту відображені у відповідному розділі «Менеджмент та ефективність» (2.2).

2.1.1 РЕФОРМИ В СФЕРІ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПОЛІТИКИ

Досвід здобутий на місцевому рівні, особливо у сфері децентралізації і місцевого самоврядування, виноситься Програмою для проведення діалогу і вдосконалення державної політики. Це здійснюється через дослідження у сфері політики, семінари, конференції, круглі столи та ін.

Обговорення проекту Закону України «Про енергетичну ефективність будівель»

Фото-1: Експерти представили кращі практики та приклади державного регулювання заходів з енергозбереження

22-23 червня, ПРООН/МПВСП підтримала проведення круглого столу в м. Бердянськ присвяченого проекту Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» та можливостей його застосування в містах України. Круглий стіл був організований Міністерством з питань житлово-комунального господарства України.

Учасники запропонували покращення та механізми реалізації проекту Закону і поділилися досвідом запровадженні енергоефективності в Україні та за кордоном. Олена Урсу, Експерт ПРООН/МПВСП з урядування та сталого розвитку, Микола Боровець, Новоград-Волинський міський голова та Юрій Гершов,

Вознесенський міський голова, взяли участь в круглому столі і представили заходи Програми в сфері енергоефективності та місцевого розвитку. Більше 50 представників міністерств, парламенту, мерів, експертів та науковців взяли участь в круглому столі. Рекомендації, висловлені в ході роботи були зібрані міністерством (протокол знаходиться в міністерстві). Круглий стіл організував Комітет Верховної Ради України з питань

будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики у співпраці з Міністерством з питань житлово-комунального господарства, USAID, ПРООН/МПВСП та іншими агенціями.

Вставка-І: Проект Закону України «Про енергетичну ефективність будівель» - крок до енергоефективності

Проект Закону встановлює принципи національної політики у сфері енергетичної ефективності будівель:

- Забезпечення енергетичної ефективності будівель відповідно до європейських стандартів;
- Підтримка належного технічного стану будівель і збільшення терміну їх експлуатації;
- Обмеження викидів двоокису вуглецю шляхом підвищення енергетичної ефективності будівель;
- Стимулювання власників та орендарів житла до раціонального та економного використання паливно-енергетичних ресурсів, диверсифікації джерел фінансування енергозберігаючих заходів;
- Створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій для здійснення енергозберігаючих (енергоефективних заходів).

Проект Закону перелічує фактори, які повинні враховуватися при встановленні мінімальних вимог до енергетичних характеристик будівель. Такими факторами є тип будівлі, цільове призначення, технічний стан, природна вентиляція, освітлення та ін.

Проект Закону запроваджує енергетичні паспорти, що видаються після проведення енергоаудиту, проведеного на замовлення власника будинку. Окрім цього, Проект Закону регулює джерела фінансування заходів для енергозбереження будівель, об'єкти та форми державної підтримки заходів для енергозбереження.

З пояснювальної записки до проекту Закону

Реалізація Європейської стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні

Стратегію було прийнято Комітетом міністрів Ради Європи в березні 2008 р. Метою стратегії є мобілізація і стимулювання діяльності усіх дійових осіб з метою посилення системи демократичного самоврядування, розвитку місцевої демократії, покращення управління та якості послуг, що надаються громадянам. Переслідуючи згадані завдання, реалізація стратегії має сприяти досягненню наступних результатів:

- Громадяни мають стати у центрі усіх найбільш важливих демократичних процесів у суспільстві.
- Органи місцевого самоврядування повинні постійно удосконалювати систему управління та надання послуг відповідно до 12-ти принципів, визначених у Європейській стратегії.
- Органи центральної влади (національні уряди) мають забезпечити створення і підтримку інституційних передумов для розвитку місцевої демократії та вдосконалення системи місцевого самоврядування відповідно Європейській Хартії місцевого самоврядування та інших правових інструментів Європейських інституцій у галузі місцевого та регіонального розвитку.

Стратегія є практичним інструментом, за допомогою якого створюється синергія між місцевими, регіональними та національними дійовими особами, завдяки їх спільній роботі спільними інструментами для покращення якості місцевого самоврядування згідно зі спільним баченням, визначеним в 12 принципах ефективного державного управління.

Фото-2: Реалізація стратегії в Україні поставить громадян в центр всіх місцевих демократичних процесів та інститутів

посиланням: <http://www.minregionbud.gov.ua/index.php?id=2246>.

1 липня, за підтримки ПРООН/МПВСР, Міністерство регіонального розвитку та будівництва України організувало круглий стіл присвячений реалізації стратегії. Всі міста-партнери МПВСР стали пілотними містами для реалізації інструменту CLEAR. Міністерство представило результати масштабного опитування щодо участі громад та етики на місцевому рівні. Опитування показало необхідність збільшення участі громад в процесі прийняття рішень на місцевому рівні та потребу в децентралізації. Результати опитування розміщені на веб-сторінці Міністерства регіонального розвитку та будівництва України за

2.1.2 Розбудова інституційного потенціалу

ПРООН/МПВСР надає підтримку містам-партнерам у мобілізації жителів місцевих громад для створення об'єднань громадян (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та їхніх асоціацій, обслуговуючих кооперативів, громадських організацій шкіл і дитячих садочків і т.п.). Програма також сприяє освітнім установам, громадським організаціям та малому / середньому бізнесу у створенні їхніх мереж (асоціацій). Такі самоврядні організації засновуються на принципах демократичного врядування. Вони співпрацюють із міськими радами для вироблення спільного бачення сталого розвитку. Впродовж кварталу в цій сфері було виконано наступні головні заходи:

А) Інституційний розвиток на місцевому рівні

Фото - 3: В ході зустрічі громади ОСББ «Леніна» в м. Кіровське в червні 2009 р.

Процес інституційного розвитку складається із налагодження діалогу між зацікавленими сторонами, формування організацій або мереж громадян, розбудови їх потенціалу з питань врядування за широкої участі громадян, інституціоналізації (офіційного визнання) цих організацій та супроводження їхнього розвитку командами МПВСР / МВП. Ці кроки є важливими для закладення підвалин демократичного врядування на місцевому рівні, розбудови потенціалу місцевої громади щодо встановлення партнерства із місцевими органами влади

та іншими організаціями розвитку та для залучення місцевих/зовнішніх ресурсів для впровадження ініціатив розвитку та сталості заходів спрямованих на розвиток. Досягнення в інституційному розвитку у містах-партнерах у другому кварталі 2009 наведено далі:

- Створено 23 нові організації громад за участі 116 будинків (включаючи 92 багатоквартирних будинків), 1539 жінок та 1243 чоловіків;
- Створено мережу НГО у місті Нововолинськ, яка об'єднала 9 місцевих НГО;

Інформація про інституційний розвиток наведена в Таблиці-II. Таблиця відображає дані для 9 міст-партнерів, які досягли інституційного зростання протягом кварталу.

Таблиця – II. Інституційних розвиток в містах-партнерах у другому кварталі 2009 року

№	Місто	Організації розвитку житлових районів	Організації жителів (ОЖ)	Члени організацій жителів	Жінки	Чоловіки	Кількість будинків	Кількість домогосподарств	Кількість мереж шкіл	Кількість шкіл НГО	Кількість мереж НГО	Кількість членів мереж НГО	№	Місто	Організації розвитку житлових районів
1	Всього до 2 кв.2009	4	409	43925	25245	18680	1235	25378	10	220	6	92	2	31	67
2	Прогресс в 2 кв. 2009 в розрізі міст														
2.1	Івано-Франківськ		1	72	41	31	1	90							
2.2	Рівне		4	561	312	249	4	243							
2.3	Кіровське		11	1601	821	780	18	745							
2.4	Нововолинськ		1	9	6	3	1	8		1					
2.5	Галич		1	135	115	20			1	9					
2.6	Вознесенськ		1	126	71	55									
2.7	Щолкіне		2	146	86	60	5	92							
2.8	Джанкой		2	132	87	45	87	87		4					
2.9	Новоград-Волинський.									1					
3	Всього у 2-му кв. 2009	-	23	2782	1539	1243	116	1265	1	15	0	0	0	0	0
4	Всього 2004-2009	4	432	46707	26784	19923	1351	26643	11	235	6	92	2	31	67

Головною організацією, відповідальною за сприяння інституційному розвитку на місцевому рівні, є муніципальний відділ підтримки (МВП), що створюється міськими радами –партнерами після підписання «Угоди про партнерство». Завдяки зусиллям МВП, місцеві жителі створюють організації громад та реєструють їх у відповідній правовій формі.

Процесом МПВСР передбачається, що з часом МВП на місцевому рівні стануть міжгалузевими Ресурсними центрами по підтримці ініціатив громад зі сталого розвитку. У містах існують успішні приклади таких організацій в різних організаційних формах. У деяких містах МВП створені як внутрішній відділ міської ради, а в інших МВП функціонує як незалежна громадська організація. Вставка–II наводить приклад успішного МВП в м. Рубіжне, який накопичив знання і досвід і реалізує заходи зі сталого розвитку в різних сферах та для різних цільових аудиторій.

Вставка II: Муніципальний відділ підтримки в м. Рубіжне накопичує досвід і реалізовує проект по захисту прав споживачів

Відділ місцевих ініціатив м. Рубіжне, як муніципальний відділ підтримки є провідною місцевою установою, що відповідає з співпрацю з Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку, що впроваджується Програмою розвитку ООН. Відділ вживає заходів, спрямованих на розширення повноважень громад та посилення ролі місцевої громади, адже саме ці кроки сприятимуть реалізації Програми в м. Рубіжне. Задля реалізації саме цієї мети у 2008-2009 роках відділом проведена наступна робота:

- Створено громадську раду при міському голові, яка об'єднала громадські організації міста і успішно працює над покращенням життя місцевої громади;
- Підписано угоду про співпрацю влади та громадськості міста;
- Проведено форум громадських організацій та перший відкритий конкурс соціально-культурних проектів;
- Створено веб-сторінку громадських організацій міста;

Такі форми залучення громади до вирішення проблем міста вже дали свої результати, і сьогодні громадські організації міста стали більш активними.

Відділ місцевих ініціатив підтримав ініціативу ГО школи №1 «Відродження», яка вирішила провести роботу по вивченню прав споживачів. Інтерес до цієї тематики виник після того, як лідер громадської організації завдяки підтримці МПВСР/ПРООН прийняв участь у семінарі з прав споживачів, який відбувся травні 2008 у місті Кіровське. Сьогодні ЗОШ № 1 має статус експериментальної регіональної бази по вивченню курсу «Основи споживчих знань». Громадська організація школи № 1 «Відродження» при підтримці ПРООН реалізувала міні-проект «Якісне споживання – європейське інтегрування», який включає такі заходи:

Фото – 4: Діти відвідують приватну хлібопекарню

- Опитування учнів школи «Як ти обираєш товари» (100 чол.);
- Опитування мешканців мікрорайону «Чи знаєш ти свої права споживача» (200 чол.);
- Випуск методичних пам'яток «Абетка маленького споживача»;
- Пам'ятка з захисту прав споживача;
- Повторне соціальне опитування серед учнів школи «Як ти обираєш товари» (100 чол.) та серед мешканців мікрорайону «Чи знаєш ти свої права-споживача» (200 чол.).

Для того, щоб оцінити знання населення щодо захисту прав споживачів, МВП провів опитування серед 200 респондентів – батьків та жителів мікрорайону.

Фото – 4: Діти відвідують магазин електротоварів

За даними соціопитування отримали наступні данні:

- серед опитаних респондентів 80% придбали неякісний товар;
- 79% не знали як треба діяти, коли порушуються споживчі права;
- 86% не відомі організації в м. Рубіжне, які захищають права споживачів;

Основною метою проекту/заходів є допомога школярам досягти необхідної обізнаності у сфері економічних та споживчих знань, озброїти учнів знаннями, сприяти набуттю вмінь робити свій споживчий вибір, діяти, коли порушуються споживчі права.

Ірина Божич, Муніципальний координатор в м. Рубіжне

ПРООН підтримує кримські міста у запровадженні системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до міжнародних стандартів

Представники та представниці 14 кримських міст та селищ зібралися на круглий стіл, де планували запровадження системи управління якості муніципальних послуг відповідно до міжнародних стандартів. Ці стандарти спростять процес отримання громадянами дозволів або ліцензій для ведення підприємницької діяльності, реєстрації фізичних та юридичних осіб виконавчими органами міської ради. Круглий стіл організувала ПРООН/МПВСР 14 квітня 2009 р. в м. Сімферополь за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку.

Для більш високого рівня задоволеності громадян послугами, що надаються їм місцевими органами самоврядування, необхідна докорінна перебудова системи муніципальних послуг та підходів до їх надання. Допомогти місцевим органам самоврядування перейняти такий новий сучасний стиль надання послуг покликана система управління якістю муніципальних послуг у відповідності до міжнародного стандарту ISO 9001:2000.

Фото - 6: ПРООН/МПВСР поділилася досвідом у запровадженні системи управління якістю муніципальних послуг ISO 9001:2000 в м. Сімферополь

Досвід запровадження вдосконаленої системи управління обговорили під часу круглого столу, що провели в м. Сімферополь за участі 35 учасників, серед яких були присутні міські голови та представники чотирьох міст-партнерів ПРООН/МПВСР Бахчисарай, Щолкіно, Джанкой та Саки та дев'яти кримських міст, які бажають стати партнерами ПРООН/МПВСР, представники університетів, засобів масової інформації та Програми розвитку та інтеграції Криму, що впроваджується ПРООН. Більше інформації про цю подію можна знайти на сайті ПРООН/МПВСР за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=124.

ПРООН/МПВСР підтримала міжмуніципальну співпрацю між м.м. Долина і Новоград-Волинський

МПВСР підтримала міжмуніципальну співпрацю між містами Долина та Новоград-Волинський в сфері енергозбереження та житлової реформи, що було експериментальною діяльністю ПРООН/МПВСР в 2009 році. В ході співпраці, міста обмінялися інформацією в сферах енергоефективності, раціонального використання природних ресурсів, сталого розвитку та реформи житлового сектору. Співпраця передбачає організацію тренінгів для шкільних вчителів по запровадженню шкільного курсу «Енергозбереження та пом'якшення змін клімату», тренінги по ОСББ та обмінні візити службовців органів місцевого самоврядування та лідерів громад. Заходи реалізовувались в рамках підпроєкту «Сприяння розширеному врядуванню громад та розвитку міст – II», яку підтримує Швейцарська агенція розвитку та співробітництва.

На другому етапі міжмуніципальної співпраці, міста провели тренінги з енергозбереження і обмінялися делегаціями.

25 депутатів та службовців Долинської міської ради відвідали м. Новоград-Волинський 27-28 квітня в ході обмінного візиту, щоб вивчити досвід реформування житлового сектору всього міста та приватних ЖЕО, досвід розробки стратегічного плану і програм з енергозбереження та інші кращі практики місцевого самоврядування.

Фото-7: Володимир Гаразд, Долинський міський голова вітає делегацію з м. Новоград-Волинський, очолену Миколою Боровцем, міським головою в ході обмінного візиту в м. Долина

У відповідь, 25 депутатів та службовців Новоград-Волинської міської ради відвідали м. Долина 4-5 травня в ході обмінного візиту для вивчення кращих практик у сфері житлової реформи та енергозбереження. Гості ознайомилися з досвідом створення ГО «Центр підтримки та розвитку реформ», метою якого є підтримка ОСББ, досвід членства в Асоціації енергоефективних міст та інші кращі практики місцевого самоврядування. Результатами обмінного візиту стало:

1. Міські ради обмінялися досвідом в сферах житлово-комунальної реформи, енергозбереження та залучення інвестицій.
2. Службовці та депутати місцевих рад встановили горизонтальні відносини, що покращило роботу міських рад завдяки спільній діяльності та неформальному спілкуванню.
3. ОСББ двох міст обмінялися досвідом.
4. Було досягнуто порозумінню між місцевими громадами, депутатами та службовцями органів місцевого самоврядування. Заходи змусили кожну зі сторін більше прислухатись

один до одного. Завдяки такому порозумінню, на комісіях міської ради (бюджетна, комісія ЖКГ) почали легше прийматися рішення що стосуються діяльності ОСББ, капітальних і поточних ремонтів. Так, наприклад, за ініціативою громади ОСББ "Затишна оселя на Незалежності, 2" в м. Долина було розроблено та подано проект на будівництво дитячого майданчика до «Фонду Братів Кличків». До цього процесу активно долучились депутати. Окремі депутати почали активніше працювати з громадами на своїх округах щодо створення ОСББ і при цьому залучали досвід уже успішних ОСББ міста.

Місто Рівне засвоїло підхід ПРООН/МПВСР ухваливши місцеву програму

Муніципальну програму сталого розвитку затверджено рішенням сесії міської ради № 2278 від 15.04.2009. Текст Програми розміщено на сайті управління економіки міста (www.economy.rv.ua) та оформлено у вигляді брошури. Такі брошури були роздані депутатам міської ради. Програму представили головам ОСББ, а ще планується провести інформаційну кампанію щодо ознайомлення громади із заходами Програми.

Програма складається з чотирьох блоків:

- 1) Програма передбачає проведення аналізу основних проблем сталого розвитку, створення та оновлення бази даних основних напрямків діяльності й проектів, що потребують вирішення. Також заплановано проаналізувати, вивчити та узагальнити кращий досвід роботи з питань сталого розвитку міста, України та інших країн. Планується розробити методичні матеріали щодо активізації громади у вирішенні питань сталого розвитку та надавати консультацій та сприяння в розробці пріоритетних проектів сталого розвитку. Інформувати ЗМІ про хід реалізації Програми.
- 2) Проведення тренінгів-семінарів для керівників проектів, ініціативних груп та органів виконавчої влади з питань:
 - поінформованість громадськості про діяльність Муніципальної програми сталого розвитку, умови співпраці з громадами міста;
 - впровадження принципів сталого розвитку. Визначення та ранжування місцевих проблем;
 - залучення позабюджетних коштів у розвиток територіальних громад;
 - розробка проектів до державних та міжнародних фондів;
 - моніторинг, звітність та сталість організації.
 - Проведення засідання Дорадчого комітету з питань сталого розвитку Проведення засідання Муніципальної ради сталого розвитку та Форуму МРСР
- 3) Фінансування Програми міським бюджетом. Координація проектів та Програм, що працюють на території міста. Підготовка проектів щодо залучення позабюджетних коштів.
- 4) Налагодження стосунків та презентація пріоритетних проектів серед потенційних донорів. Залучення асоціацій та громадських організацій, що сприятимуть сталому розвитку.

Програмою виділяється 800 тис. грн. та затверджуються 5 проектів до співфінансування з МПВСР та 3 проекти для співфінансування з міською радою. Засідання Комітету відбору проектів ПРООН/МПВСР вже схвалило 4 проекти рівненських громад для реалізації в 2009 році.

Впровадження системи ISO 9001:2000

Місто Вознесенськ запровадило систему управління якістю муніципальних послуг відповідно до ISO 9001:2000 в 2007-2008 рр. В 2009 році Вознесенськ покращив роботу інформаційного центру, врахувавши побажання висловлені людьми стосовно графіку його роботи. Також, міська рада оновила «Політику якості виконавчих органів Вознесенської

міської ради» додавши 12 Європейських принципів ефективного державного управління. В 2009 році міста Новоград-Волинський, Джанкой, Долина та Кіровське розробили пропозиції щодо запровадження системи ISO 9001:2000 і зініціювали повторення досвіду м. Вознесенськ. Міста обрали підрядників і домовились про терміни і обсяги виконання роботи підрядниками та міськими радами.

ПРООН сприяє розвитку міст – організовує економічний форум в м. Долина

8-9 квітня, відбувся Другий регіональний інвестиційний форум «Сталий розвиток територій через залучення інвестицій та запровадження енергозберігаючих технологій», який організувала ПРООН/МПВСР та інші агенції. Форум розробив рекомендації для центральних органів влади для врахування при розробці плану соціально-економічного розвитку Івано-Франківською державною адміністрацією. Більше 60 експертів, представників центральних та місцевих органів влади ухвалили резолюцію, яка визначає основи інвестиційного клімату в регіоні. Рекомендації та пропозиції, висловлені на форумі, дозволили переглянути існуючі підходи до залучення інвесторів м. Долина та розробити високоякісні інвестиційні пропозиції, що базуються на принципах сталого розвитку та принесення максимальної користі місцевим громадам. Резолюцію розміщено на сайті ПРООН/МПВСР за посиланням <http://msdp.undp.org.ua/index.php?publications=1>.

В другому кварталі 4 селища АР Крим стали партнерами ПРООН/МПВСР

Вставка –III ознайомлює з новими селищами-партнерами та розповідає про перспективи співпраці.

Вставка –III: Чотири кримські селища стали партнерами МПВСР

В 2009 році партнерами Муніципальної програми врядування та сталого розвитку стали чотири селища міського типу в АР Крим: Зуя, Нижньогірвський, Первомайське та Красногвардійське. Угоди про співпрацю з ними підписали 14 квітня 2009 року на круглому столі в м. Сімферополь.

Підписання угод стало результатом проведених презентацій в цих селищах та листів від селищних голів з проханням укласти партнерство з ПРООН/МПВСР. Селищні голови зауважували брак уваги донорських організацій до їх селищ.

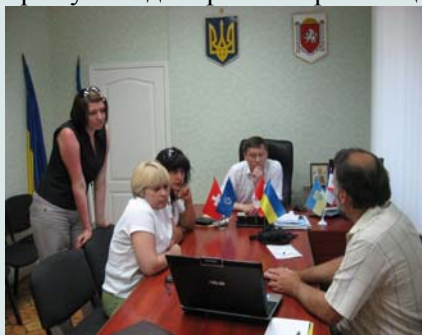

Фото-8: Нові селища розпочали співпрацю з МПВСР зі створення офіційних веб-сторінок. Зустріч найманих МПВСР ІКТ спеціалістів з Красногвардійським селищним головою Віктором Козицьким та МВП

Після підписання угод про співпрацю, в селищах були створені муніципальні команди підтримки, очолювані міськими головами. 25-27 липня команда МПВСР провела тренінг для працівників нових МВП. Перші два дні тренінгу були присвячені юридичним аспектам створення ОСББ, роботі з громадою, написанню проектів та роботі з пресою. Третій день присвятили демонстрації досвіду м. Саки у роботі з ПРООН/МПВСР.

Селища Нижньогірвський, Первомайське та Красногвардійське розташовані в степовій частині Криму. Населення кожного з них становить близько 11 тис. жителів. Головним видом діяльності є сільське господарство. Селище Зуя розташоване в передгірній частині Криму, а населення селища становить близько 7 тис. жителів.

Головними напрямками співпраці з МПВСР є:

- Мобілізація громад для покращення якості послуг;
- Допомога в розробці офіційних веб-сторінок міських рад;
- Проведення на початку навчального року тренінгів для учнів для профілактики ВІЛ/СНІДу;
- Проведення навчальних тренінгів для активістів громад;

- Ініціюється внесення в бюджет селищ на 2010 рік засобів для реалізації спільних проектів;
- Реалізація в першому півріччі 2010 року перших пілотних проектів.

Микола Смірнов, Спеціаліст ПРООН/МПВСР з розвитку демократичного врядування

Б) Вироблення бачення сталого розвитку

ПРООН/МПВСР сприяє чіткому баченню місцевих рад ситуації міського розвитку у світлі сталого розвитку. Стратегічне планування, система управління якістю місцевих послуг та оцінка організацій громад – ось деякі з інструментів, що використовуються з цією метою.

1. Оцінка місцевої ситуації в м. Калинівка

Протягом другого кварталу було проведено оцінку місцевого розвитку в місті-партнері Калинівка з використанням 7 ключових респондентів, щоб дослідити 7 сфер розвитку, а саме: стратегічний менеджмент, інституційний розвиток, гендерна рівність, місцеве партнерство, місцеве довкілля, місцеве суспільство та місцева економіка. До респондентів відносились начальники відділів та департаментів виконавчого комітету міської ради, головні спеціалісти відділів, службовці органів місцевого самоврядування. Калинівка – місто районного підпорядкування з населенням близько 19 тис. жителів.

Аналізуючи Діаграму, помітно, що показники міської ради відносно високі в сфері гендерної рівності (8 балів з 10). Оцінювання також продемонструвало необхідність збільшення зусиль громадських ініціатив для покращення місцевого навколишнього середовища, яке набрало 31 бал з 75. Окрім цього, додаткові заходи необхідно спрямувати на місцеве громадянське суспільство, яке набрало 41 з 80 балів та місцеву економіку (22 з 50 балів).

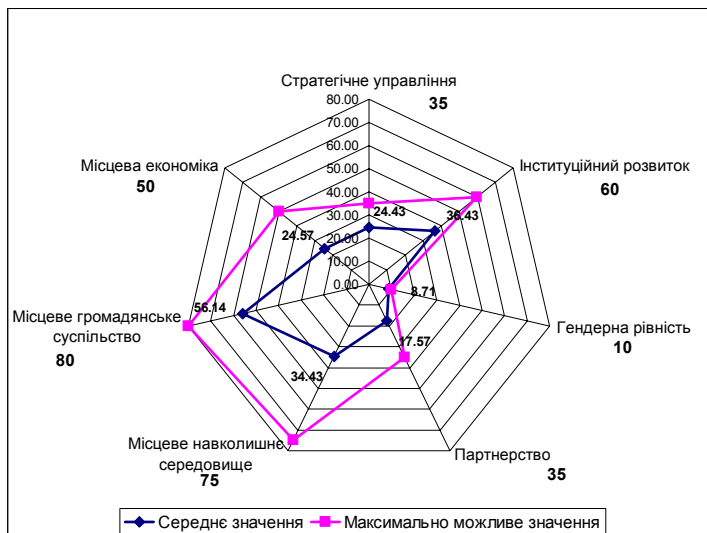
Окрім типових для маленьких міст проблем, Калинівка має специфічну проблему.

В місті розташовані дві військові частини, на базі яких зберігаються боєприпаси та ракетне паливо. Після прийняття до комунальної власності територіальної громади міста, житла цих військових містечок в 2007-2008 роках, до проблем міста додалися проблеми забезпечення їх водопостачанням, каналізацією, газопостачанням та вивезенням та утилізацією твердих побутових відходів.

В місті існує проблема постійного пошкодження дахів багатопверхівок. Причиною пошкодження є природні умови та вік дахів. Іншою гострою проблемою для міських жителів є водопостачання та водовідведення. Інженерні мережі та споруди місцевого водоканалу використали свій ресурс і потребують капітального ремонту або повної заміни. Мешканці приватного сектору, з метою забезпечення своїх домівок питною водою, організують об'єднання громадян для спільного будівництва невеликих віток водогону.

«Усі проекти за фінансової підтримки МПВСР впроваджуються громадами самостійно. В результаті впровадження проектів, створюється інфраструктура і накопичується досвід, які і далі будуть використовуватися для вирішення питань покращення умов життя громадян і сталого розвитку громад».

Михайло Долюк, заступник міського голови, Муніципальний координатор в м. Калинівка

Діаграма - I: Результати оцінки місцевої ситуації міською радою м. Калинівка

В) Інформаційно-комунікаційні технології для міст-партнерів

Передумови

Відповідно до Рекомендації №19 “Про участь громадян у місцевому громадському житті”, затвердженої Радою Європи у 2001 році, місцеве самоврядування повинно дотримуватися принципів демократичної участі на місцевому рівні. У цьому документі йдеться про те, що місцеве самоврядування має надати громадянам рівний доступ до чіткої та повної інформації про справи, що стосуються громади, а також забезпечити дотримання прав членів громади щодо висловлення їхньої думки про найважливіші рішення, що впливають на їхнє майбутнє.

ПРООН/МПВСР підтримує міста-партнери у розбудові їхнього потенціалу через сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). ІКТ допомагають підвищити рівень доступу громадян до інформації про діяльність міських рад, а також до важливої інформації у сфері місцевого самоврядування, спільного врядування, сталий розвиток, інвестицій тощо. Відповідно до робочого плану Програми на 2009 рік, підтримка для створення / покращення офіційних веб-сторінок була надана всім зацікавленим містам-партнерам.

Заходи у містах-партнерах

При підтримці ПРООН/МПВСР офіційні веб-сторінки було створено у м. Джанкой, Щолкіне та Калинівка:

- Джанкой – веб-сторінку активовано в квітні 2009 (<http://dzhankoi.org.ua/>);
- Щолкіне - веб-сторінку активовано в травні 2009 (<http://shelkino.org.ua/>);
- Калинівка – веб-сторінку активовано в травні 2009 (<http://kalynivka-rada.org.ua/>);

Офіційні веб-сторінки міст-партнерів було створено та розміщено у глобальній мережі Інтернет. Міські ради розробили структуру веб-сторінок, підготували інформацію для розміщення на ній та призначили головних адміністраторів веб-сторінок для забезпечення міжвідділової координації з метою оновлення інформації та забезпечення безперервної діяльності веб-сторінок. ПРООН/МПВСР підтримала створення веб-сторінок, підготовку інструкцій та проведення навчання для офіційних осіб та представників міських рад.

Фото-9: Відкриття офіційної веб-сторінки Джанкойської міської ради

Співпраця базувалася на принципах розподілу відповідальності та спів-фінансування. ПРООН/МПВСР підтримала створення офіційних веб-сторінок і розміщення в інтернеті. Міста запропонували дизайн та структуру веб-сторінок, підготували інформацію для розміщення на сайті та делегували головних адміністраторів веб-сайтів, щоб забезпечити координацію роботи між відділами для оновлення інформації. Програма підтримала створення веб-сторінок та тренінги для службовців органів місцевого самоврядування та представників міст.

Для розповсюдження досвіду у цій роботі, було розроблено та надруковано посібник по адміністрації веб-сторінок. Розробка офіційних веб-сторінок сприяє встановленню прозорості системи управління. Також, вона сприяє розвитку демократії на місцевому рівні, вдосконаленню співпраці мешканців з місцевою владою, впровадженню широкої суспільної дискусії на тему демократичного громадянського суспільства, а також територіального самоврядування.

Фото-10: Голови нових селищних рад підтримують створення веб-сторінок (зустріч в смт Зуя)

Руслан Головка, керуючий справами виконавчого комітету Джанкойської міської ради сказав: «Створення веб-сторінки допомагає органу влади бути набагато ближче до членів територіальної громади, оперативної й об'єктивно висвітлювати діяльність міської ради і її виконавчого комітету. Варто підкреслити те, що упровадження ІКТ проекту, який є частиною діяльності МПВСР в рамках ПРООН для підтримки міських рад України, є дуже необхідним і своєчасним». В 2009 році ПРООН/МПВСР продовжить надавати допомогу у створенні офіційних веб-сторінок містам-партнерам за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку.

Наразі, офіційні звернення щодо допомоги надійшли від міста Бахчисарай та селищ міського типу Зуя, Красногвардійський, Первомайське та Нижньогірський (АР Крим).

Підтримка запровадження навчального курсу зі сталого розвитку в українських ВУЗах

Шляхи запровадження курсу зі сталого місцевого розвитку обговорили на семінарі за участі 20 викладачів вищих навчальних закладів України. Семінар провели 7-8 травня в м. Київ з ознайомчим візитом до м. Новоград-Волинський. Головною метою семінару було розбудувати спроможність учасників готувати майбутнє покоління застосовувати підхід до місцевого розвитку за участі громади через запровадження відповідного курсу до навчальних планів університетів. Перший день семінару провели в Академії муніципального управління. Анатолій Садовенко, вчений секретар Академії поділився досвідом викладання курсу та представив проблеми сталого розвитку та їх роль у системі вищої освіти в Україні.

Учасники висловили рекомендації щодо змісту та методики викладання дисципліни «Сталий розвиток суспільства», визначили обсяг знань та вмінь, які має отримати слухач курсу та найважливіші проблеми, які потрібно включити до курсу.

Фото - 11: Академія муніципального управління поділилася досвідом викладання курсу

Фото - 12: Викладачі відвідали громаду мікрорайону «Громадський прогрес» (м. Новоград-Волинський) і отримали практичний досвід у сфері соціальної мобілізації

Фото - 13: Викладачі вузів довідалися про засвоєння підходу за участі громади на зустрічі з Миколою Боровцем, Новоград-Волинським міським головою

Викладачі продемонстрували попит та бажання поширювати курс. Проблеми сталого розвитку вивчаються на різних предметах та напрямках підготовки і єдиний курс зі сталого розвитку викладається лише в кількох університетах. Викладачі висловили потребу в методологічній підтримці та посібниках для викладання курсу. Вони зазначали, що тренінги, конференції та круглі столи збільшили б потенціал для викладання курсу. Більшість викладачів назвали складність процедури головною перешкодою для запровадження курсу. Зусилля мають бути спрямовані на ухвалення відповідного наказу Міністерством освіти та

науки України для запровадження курсу «Місцевий сталий розвиток». Викладачі надали рекомендації для ухвалення курсу Міністерством освіти.

2.1.3 Місцеві ініціативи сталого розвитку

ПРООН/МПВСР має на меті покращення якості життя людей. Для цього Програма підтримує реалізацію пріоритетних проектів місцевих громад шляхом надання малих грантів за критеріями рівності, продуктивності і сталості. Ці проекти розробляються для безпосереднього покращення умов проживання.

А) Місцеві ініціативи, затверджені протягом кварталу

Впродовж кварталу було затверджено 28 проектів місцевих громад вартістю 2 982 463 гривень, включаючи по одному проекту з м. Долина та Тульчин, по 2 проекти з м. Новоград-Волинський, Саки, Івано-Франківськ, Кагарлик та Миколаїв, по 4 проекти з м. Вознесенськ та Рівне, 9 – з м. Кіровське. Детальнішу інформацію про затверджені проекти наведено в Таблиці – III

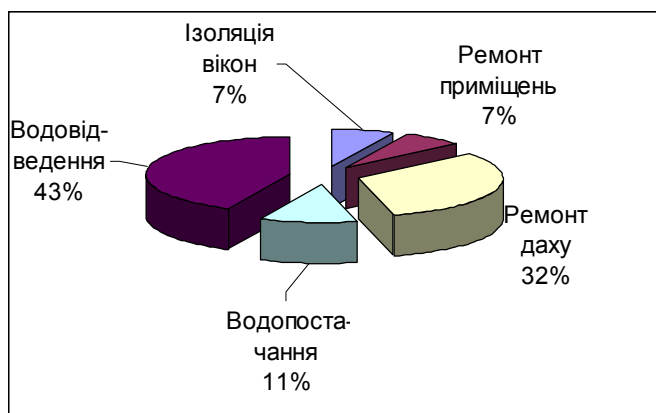
Таблиця - III: Короткий опис проектів місцевих ініціатив, затверджених протягом 2-го кварталу 2009 року в містах-партнерах

№	ОЖ / мережа	Мета	Загальна вартість (грн.)	Кошторисна вартість у співфінансуванні (грн.)							Вигодонабувачі
				ПРООН	ШАРС	КАМР	Міська рада	ОЖ/Мережа	Норвезьке посольство	Інші донори	
Долина											
1	ОСББ «Під Липою на Пушкіна 8"»	Ремонт приміщень	170.382		76.041		76.041	18.300	-		30
	<i>Разом:</i>	*	170.382		76.041		76.041	18.300	-		30
Миколаїв											
2	ОСББ «Наш дім-25»	Ремонт приміщень	135.074	48.504	-		72.755	13.815			42
3	ОСББ «Авіатор»	Ремонт даху	173.549	61.714	-		92.572	19.263	-		114
	<i>Разом:</i>	*	308.623	110.218	-		165.327	33.078	-		156
Новоград-Волинський											
4	ОСББ «Звягель»	Водопостачання	272.422		60.000		60.000	28.422	-	124000	1341
5	ГО «Морське»	Водовідведення	41.237		41.237		-	-	-		443
	<i>Разом:</i>	*	313.659		101.237		60.000	28.422	-		1784
Тульчин											
6	ГО «Веселка» дитсадку №1	Ізоляція вікон	97.313		39.412		9.731	48.170			419
	<i>Разом:</i>	*	97.313		39.412		9.731	48.170			419
Саки											
7	ОК «Октябрський»	Водовідведення	241.100			75.000	75.000	91.100	-		138
8	ОК «Привокзальний»	Водовідведення	241.100			75.000	75.000	91.100	-		129
	<i>Разом:</i>	*	534.443			173.298	173.298	187.847	-		441
Івано-Франківськ											
9	БК на Вовчинецькій 208-А	Водопостачання	211.872		65.236		121.152	25.484	-		540
10	ГО школи # 6	Водопостачання	178.984		56.149		104.278	18.557	-		1196
	<i>Разом:</i>	*	390.856		121.385		225.430	44.041	-		1736
Кіровське											

11	ОСББ «Гірняцький 10»	Водовідведення	34 788				16 085	7 979	10 724		362
12	ОСББ «Гірняцький 4»	Водовідведення	17 930				8 802	3 260	5 868		362
13	ОСББ «Гірняцький 1»	Водовідведення	17 915				3 258	8 794	5 863		169
14	ОСББ «Шахтарська 51»	Водовідведення	40 260				19 326	12 560	8 374		101
15	ОСББ «Шахтарська 33»	Водовідведення	36 748				10 875	15 524	10 349		127
16	ОСББ «Панфіловців 34»	Водовідведення	43 000				17 550	13 750	11 700		122
17	ОСББ «Панфіловців 32»	Водовідведення	43 000				17 550	13 750	11 700		135
18	ОСББ «Молодіжний 15»	Водовідведення	24 538				10 010	6 674	6 674		97
	<i>Разом:</i>		<i>258179</i>				<i>103456</i>	<i>83471</i>	<i>71252</i>		<i>1475</i>
Кагарлик											
19	ОСББ «Оберіг»	Ремонт даху	73 294	29 279			35 785	8 230			25
20	ОСББ «Надія плюс»	Ремонт даху	55 612	19 948			24 381	11 283			31
	<i>Разом:</i>		<i>128906</i>	<i>49227</i>			<i>60166</i>	<i>19513</i>			<i>56</i>
Вознесеньк											
21	ОСББ «Радужний»	Ремонт даху	72 294		25 940		38 909	7 445			143
22	ОСББ «Дім-Надія»	Ремонт даху	116 352		41 829		62 744	11 779			81
23	ОСББ «Будинок газовиків»	Ремонт даху	103 610		37 163		55 744	10 703			253
24	ОСББ «Метеор-Сервіс»	Водовідведення	26 743		9 257		13 885	3 601			34
	<i>Разом:</i>		<i>318999</i>	<i>0</i>	<i>114189</i>		<i>171282</i>	<i>33528</i>			<i>511</i>
Рівне											
25	ГО «Сяйво Добра»	Ізоляція вікон	183 358	36 000			108 000	39 358			3560
26	ОСББ «Семко»	Ремонт даху	76 497	17 212			51 635	7 650			139
27	ОСББ «Магірус»	Ремонт даху	132 746	29 250			87 750	15 746			455
28	ОСББ «Газда»	Ремонт даху	120 745	25 973			77 920	16 852			103
	<i>Разом:</i>	*	<i>513346</i>	<i>108435</i>			<i>325305</i>	<i>79606</i>			<i>4257</i>
	РАЗОМ:	*	2982463	267880	452264	150000	1346738	570329	71252	124000	10692

Загальну вартість проектів профінансовано різними партнерами в співвідношенні: 45,1% було надано містами-партнерами, 31,6% - ПРООН /МПВСР (з цієї суми 9,0 % поступило з фонду ПРООН, 15,2% - з фонду ШАРС, 5,0% - з фонду КАМР та 2,4% від Посольства Королівства Норвегія); 19,1 % буде надано громадами (ОЖ/мережами), та 4,2% - від третіх сторін.

В другому кварталі 3 проекти були пов'язані з сектором енергії та довкілля, та 25 проектів – з соціальним сектором. З них, два проекти були спрямовані на ремонт приміщень, 9 проектів були спрямовані на реконструкцію даху та 3 – на ремонт системи водопостачання, 12 проектів були пов'язані з ремонтом системи водовідведення і ще 2 – з ізоляцією вікон.

Діаграма -2: Місцеві проекти за метою

Загалом, проекти принесуть користь 10692 громадянам з міст-партнерів, включаючи 4253 жінок, 3567 чоловіків та 2872 дітей. Історію про створення організацій громад в м. Щолкіно наведено у Вставці -IV.

Вставка -IV: Щолкінська місцева влада сприяє створенню ефективного власника

Наше місто молоде, лише 30 років, невеличке з населенням близько 13 тис. жителів і житловим комплексом з 86 будинками. Після зупинення будівництва атомної станції, закінчилось і фінансування, а підприємств в місті практично немає, лише комунальні. Почалися проблеми, з яких головна – житлово-комунальні послуги. За 30 років, покрівлі будинків і інженерні мережі зазнали зношення. Грошей в бюджеті міста на капітальний ремонт не вистачає. Підприємство, що надає послуги, працює неякісно. Що ж робити?

Фото-14: Громади м. Щолкіно підтримують ідею створення ОСББ

В 2006 році я стала депутатом Щолкінської міської ради і впритул зіштовхнулася з цими проблемами, так як я відповідаю за житлово-комунальне господарство. Коли ознайомилась з законодавчою базою, то зрозуміла – вихід є. Необхідно організувати людей, щоб вони не лише наводили лад в своїх квартирах, але й у під'їздах і будинку. Для цього потрібно створювати ОСББ – об'єднання співвласників багатоквартирних будинків. У своїй депутатській діяльності я спілкуюсь з багатьма жителями міста, що приходять до мене зі своїми проблемами і скаргами, більшість з яких – по житлово-комунальних послугах.

В мене з'явилася можливість розповідати людям про ОСББ. Муніципальна програма врядування та сталого розвитку Програми розвитку ООН, організувала поїздки в міста Вознесенськ і Саки. Після них, я зустрілася з жителями будинку 82-А і розповіла, як працюють ОСББ в цих містах і які дають переваги. Жителі будинків повірили мені і ось вже чотири місяці в місті працює ОСББ «Три богатиря». Голова ОСББ Світлана Грицкевич часто заходить до мого кабінету, розповідає, що зроблено за певний період і я бачу як в неї сяють очі, на обличчі посмішка, не дивлячись на всі труднощі, що виникають.

Сьогодні я точно знаю, що ОСББ в нашому місті будуть – і не одне-два, а більше. Наше місто пахне морем та полином, навіщо додавати сморід каналізації? Я впевнена, що наші жителі цього не допустять.

Ніна Пустовстова, депутат Щолкінської міської ради

Б) Фінансова підтримка місцевих проектів сталого розвитку здійснена за квартал

Протягом кварталу було проведено 6 переказів коштів для підтримки місцевих проектів сталого розвитку в містах-партнерах Могилів-Подільський, Нововолинськ, Тульчин та Українка. Детальнішу інформацію наведено в таблиці далі.

Таблиця – IV: Фінансовий статус місцевих проектів сталого розвитку, що впроваджуються місцевими партнерами, грн.

№	ОЖ/мережа	Кількість переказів	Загальна перерахована сума на кінець 2-го кварталу 2009 року у співфінансуванні				Загальна сума до сплати у майбутньому співфінансуванні				Заг. статус виконан- ня (%)
			Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посольс тво Нор- вегії	Міські ради	Фонд ПРООН	Фонд ШАРС	Посол ство Нор- вегії	Міські ради	
1	Нововолинськ										
1.1	ОК «Світанок»	1	7,000								100
2	Тульчин										
2.1	НГО «Оленка»	1				9,000					100
2.2	НГО «Все для дітей	1				9,000					100
3	Могилів- Подільський										
3.1	НГО «Батьківська турбота»	1				4,055					100
4	Долина										
4.1	ОК «Джерело життя вул. Замкової»	2			7,000	7,000					100
5	ВСЬОГО:		7,000	0.00	0.00	29,055.4	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
			48,012.00								

Фактично було перераховано 48012 грн., з яких 14,58% надійшло з фонду ПРООН, та 60.52% - від міських рад міст-партнерів та 24.9% від ШАРС. У результаті цих трансакцій було повністю завершено 5 проектів. Статус виконання проектів за весь період реалізації Програми відображено в Таблиці-V.

Таблиця – V: Статус виконання проектів за весь період реалізації Програми

№	Рік	Кількість схвалених проектів	Статус фінансового виконання Програми			
			Повністю завершені	75-90%	Менше 50%	Середній статус виконання, %
1	2004	11	11	0	0	100
2	2005	12	12	0	0	100
3	2006	39	39	0	0	99.5
4	2007	77	59	18	0	76.6
5	2008	29	19	4	3	98.1
6	2009	33	5	11	20	18.2
Разом		200	145	23	3	94.84

Протягом кварталу було завершено 5 проектів. Таким чином, з 200 ініційованих проектів, повністю завершено 145 проект, 23 проекти виконано на 75 – 90% та 3 проекти - на 15%.

Завершені проекти принесли очікувану користь та покращили умови життя чоловіків, жінок, молоді та дітей. Значно покращилися умови навчання в школах. В процесі виконання, проекти також зробили значний внесок в удосконалення управління на місцевому рівні.

В) Громадський аудит

Після завершення реалізації проекту, жителі громади мають законне право 1) отримати інформацію про результати реалізації проекту; 2) ознайомитися зі всією фінансовою та технічною документацією проекту; 3) висловити думку стосовно якості проведеної роботи;

4) дати рекомендації стосовно покращення подальшої діяльності громади. Процедура громадського аудиту, популяризована Програмою, дозволяє жителям громади реалізувати власні права.

Протягом кварталу, 5 громадських організацій провели громадський аудит по виконанню ініціатив з розвитку. З цією метою було проведено загальні зустрічі за участю зацікавлених сторін та зроблено висновки щодо задоволеності жителів роботою та послугами, наданими в ході впровадження проекту. В цілому, у проведенні громадського аудиту взяло участь 299 з 354 членів громади. Результати проведення громадського аудиту наведено в Таблиці – VI.

Таблиця – VI: Результати проведення громадського аудиту партнерськими ОЖ/мережами (квітень – червень 2009)

№	ОЖ/Мережі	Кількість проведених громадських аудитів	Кількість членів громади, задоволених результатами роботи			Кількість членів громади, задоволених використанням ресурсів			Кількість членів громади	
			Повністю	Частково	Незадоволені	Повністю	Частково	Незадоволені	Зареєстровані в ОЖ / мережі	Зареєстровані в аудиті
1.	Тульчин	2	234	0	0	234	0	0	235	234
2.	Нововолинськ	1	21	0	0	21	0	0	21	21
3.	Долина	1	16	0	0	16	0	0	16	16
4.	Могилів-Подільський	1	28	0	0	28	0	0	82	28
	ВСЬОГО:	5	299	0	0	299	0	0	354	299

2.1.4 Розвиток людських ресурсів

Програма досягла суттєвих результатів у підвищенні якості людських ресурсів на різних рівнях для кращого управління місцевим розвитком через спільну участь, громадсько-приватне партнерство та використання інформаційних технологій. 880 учасників та учасниць з МВП/ОЖ/мереж/міст розширили свої знання щодо підходів Програми за допомогою різних орієнтаційних сесій, тренінгів, ознайомчих візитів, конференцій, семінарів. Деталі щодо цих заходів наведені в таблиці.

Заходи для розвитку людських ресурсів організовуються Програмою для розбудови потенціалу зацікавлених сторін на різних рівнях для покращення управління за участю громад для сталого розвитку. Загалом, протягом кварталу було організовано 27 заходів по розвитку людських ресурсів, з них 8 було проведено муніципальними відділами підтримки міст-партнерів та 19 - відділом управління проектом у м. Київ. В них взяло участь 880 учасників, з яких 40,91% становили чоловіки та 59,09% - жінки (див. Таблицю - VII).

В цьому кварталі, багато експертів вказували, що унікальний досвід МПВСПР потрібно поширити серед міст України.

Таблиця VII: Заходи з розвитку людських ресурсів (квітень-червень 2009)*

№	Заходи із розвитку людських ресурсів	Кількість заходів, проведених:		Кількість учасників		
		МПВСПР	МВП	Чол.	Жін.	Всього
1	Тренінги	7	13	325	136	461
a	Інформування про сталий розвиток, ЦРТ, ВІЛ/СНІД, гендер, лідерство	1	3	80	23	103
б	Комунікації та розв'язання конфліктів	1	1	29	13	42
в	Управління проектами (для фокусних груп щодо проектів громад)	5		93	34	127

г	Створення та функціонування ОСББ та інших організацій громад		3	43	42	85
д	Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування		2	67	13	80
е	Тренінг для персоналу нових МВП		1	5	4	9
є	Інформаційні та комунікаційні технології		3	8	7	15
2	Оглядові візити/дослідницькі тури		3	26	18	44
3	Конференції/семінари/круглі столи	1	3	169	206	375
	Всього	8	19	520	360	880

* Кількість учасників та учасниць подається без повторень

Тренінги проводилися для розвитку спроможності цільових груп у наступних сферах:

- Інформування про сталий розвиток, ЦРТ, ВІЛ/СНІД, гендер, лідерство;
- Створення, реєстрація та функціонування організацій громад;
- Гендерний аналіз місцевих програм;
- Тренінги по ОСББ в контексті міжмуніципальної співпраці між містами Долина та Новоград-Волинський та ін;
- Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування для посадовців органів місцевого самоврядування;
- Енергозбереження та пом'якшення змін клімату;
- Комунікації як механізм ефективної співпраці місцевої влади та громади;

Комунікації та досягнення порозуміння

Тренінг «Ефективні комунікації: Чому і Як» провели в м. Бахчисарай за підтримки КАМР для 16 муніципальних координаторів та прес-секретарів з 15 міст-партнерів ПРООН/МПВСР 14-15 травня 2009 року. Тренінг провели професійні тренери Української асоціації зв'язків із громадськістю та Української асоціації видавців періодичної преси. Тренінг чудово розкрив специфіку процесу комунікацій з колегами, громадськістю, громадами та медіа. Учасники та учасниці навчилися готувати прес-релізи, історії успіху та спілкуватися з мас-медіа ефективно.

Опитування, проведені до і після тренінгу показали значний інтерес і попит на практичну інформацію та експертизу у комунікації з медіа.

Фото-15: Тренери пояснили, як ефективно співпрацювати з мас медіа

Учасники/ці отримали завдання – написати якісну історію успіху для отримання сертифікату участі у тренінгу. Муніципальні координатори надіслали історії, що відповідали стандартам, встановленим тренерами. Більше того, деякі з історій були опубліковані в місцевих газетах для поширення досвіду Програми на місцевому рівні. Тренінг покращив вміння муніципальних координаторів, що необхідні для спілкування з мас медіа і навчили їх практичним інструментам для ефективного донесення інформації до громадян, використовуючи сучасні можливості.

Тренінги для створення та функціонування ОСББ та інших організацій громад

Тренінги по функціонуванню ОСББ провели в м. Новоград-Волинський (Житомирська область) та Долина (Івано-Франківська область) в контексті міжмуніципальної співпраці між двома містами.

Провідні експерти стверджують, що створення ОСББ сприятиме ефективному державному управлінню та покращить стандарти життя. ПРООН/МПВСР організувала два семінари для пояснення найкращих способів надання комунальних послуг жителям багатоповерхових будинків. В семінарах підтриманих Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва взяли участь більше 60 представників місцевих громад. Для детальнішої інформації про ці тренінги, перегляньте новину на сайті ПРООН/МПВСР за посиланням http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=125.

Фото-16: ОСББ можуть покращити надання муніципальних послуг в містах України, кажуть експерти

Провідні експерти в сфері ОСББ представили теми управління ОСББ, дії керівного органу у екстрених ситуаціях, особливості бухгалтерського обліку організацій громад та інші важливі питання. Спеціалісти МВП стверджують, що саме завдяки цим тренінгам громади створюють організації з більшою впевненістю та завзяттям. Громади навчилися управляти фінансами організацій більш професійно і це покращило ведення бухгалтерського обліку.

6 травня Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з управління якістю, провів тренінг для 25 активістів громад м. Калинівка з питань інституційного розвитку, специфіки різних форм організацій громад, підготовки проектних пропозицій, питань закупівель, утримання та обслуговування спільного майна.

Заходи по децентралізації та ефективному місцевому самоврядуванню – два інтерактивні семінари по децентралізації для покращення вмінь службовців органів місцевого самоврядування

Експерти стверджують, що децентралізація є невід'ємною складовою ринкових реформ, що сприяють становленню сталого економічного, екологічного та соціального розвитку. Справжня децентралізація передбачає перерозподіл влади між центральними та місцевими органами влади. Крім того, децентралізація покращує якість надання послуг громадянам та підвищує рівень життя в містах. В той же час, перерозподіл повноважень покращує процес прийняття рішень на місцевому рівні та визначення пріоритетів місцевої політики, знижує вартість послуг, враховуючи побажання місцевого населення.

Перший семінар «Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування» залучив близько 40 мерів та депутатів міських рад з 18 міст-партнерів ПРООН/МПВСР. Учасники/ці покращили свої знання в сфері соціальної мобілізації, вивчили особливості децентралізації і вдосконалили навички в сфері стратегічного, операційного та фінансового планування для становлення ефективного місцевого самоврядування та покращення участі громадян в процесі прийняття рішень на місцевому рівні. Семінар провели 2-3 квітня в м. Яремче (Івано-Франківська область).

В умовах обмежених фінансових повноважень органів місцевого самоврядування в Україні, презентація **Сергія Слухая**, експерта Асоціації міст України, щодо фінансового планування викликала великий інтерес. В період фінансової кризи і значного зменшення доходів місцевих бюджетів, ці питання мають бути розв'язані на державному рівні, міста повинні вживати заходів для збільшення доходів та скорочення видатків. Для зменшення видатків, експерт рекомендував розвивати державно-приватне партнерство, скорочувати адміністративні видатки, оптимізувати бюджетну мережу та заохочувати економію енергії та інших ресурсів.

Суттю децентралізації є покращення надання громадських послуг для забезпечення максимальної користі громадянам та громадам. Тому, практичний досвід застосування підходу за участі громади, презентований **Миколою Боровцем**, Новоград-Волинським міським головою став підтвердженням того, що соціальна мобілізація і підхід за участі громади можуть успішно застосовуватись в контексті українських міст. Окрім цього, соціальна мобілізація сприяє застосуванню громадами творчого підходу, сприяє

Фото-17: Під час семінару учасники отримали найновішу інформацію по децентралізації

досягненню суспільного консенсусу та створює двосторонній зв'язок та взаємну відповідальність між місцевою владою та місцевими громадами. Більш детальна інформація доступна на веб-сторінці ПРООН/МПВСР за посиланням:

http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=123.

Другий семінар провели в м. Яремче 28-29 травня, який залучив близько 40 депутатів місцевих рад з АР Крим та інших регіонів України та провідних експертів з децентралізації та місцевого самоврядування, які зібралися, щоб обмінятися інноваційними практиками в сфері місцевого самоврядування та досвіду їх застосування в Україні під час семінару.

"Успіх реалізації децентралізації та адміністративно-територіальної реформи в значній мірі залежить від готовності посадових осіб в органах місцевого врядування до роботи в нових умовах. Тому винятково важливо проводити навчання та тренінги для роз'яснення положень та можливостей роботи в нових умовах".

Ігор Коліушко, Голова Центру політико-правових реформ

Володимир Бригілевич, голова Львівського Центру досліджень місцевого самоврядування, описав міжнародний досвід участі громадян у процесі управління житловим фондом місті і розповів про німецьку/польську модель реформи та можливість її застосування в Україні.

Фото-18: Близько 40 учасників покращили навички і знання щодо підходу за участі громади

Ця модель передбачає створення власниками житла ОСББ та функціонування на ринку управлінських фірм, управителів та компаній-надавачів послуг. Експерт додатково запропонував заходи, які можуть втілювати керівники міст для сприяння реформуванню управління житловим фондом.

Передусім, місцева влада має заохочувати створення ОСББ.

По-друге, місцева влада повинна стимулювати зміцнення ринку послуг і повинна поступово усунути з ринку управління житловим майном.

«Наш досвід свідчить, що співфінансування ремонту та реконструкції майна громади за участі міської ради та місцевої громади є дуже ефективною моделлю для заохочення створення ОСББ», сказав експерт. По-друге, місцева влада повинна стимулювати зміцнення ринку послуг і повинна поступово усунути з ринку управління житловим майном.

ПРООН/МПВСР накопичила значний досвід підтримки міст у запровадженні покращеної системи управління відповідно до міжнародних стандартів. 2008 році, місто-партнер Вознесенськ запровадило систему управління якістю муніципальних послуг відповідно до ISO 9001:2000, і нові міста подають заявки для підтримки та консультацій для покращення якості своєї роботи.

Валерій Гулій, асоційований консультант Центру підтримки розвитку зазначив: *«Більше 20 міст України запровадили систему управління якістю муніципальних послуг*

відповідно до міжнародних стандартів. Необхідною передумовою запровадження такої системи є стійке бажання керівництва міста покращувати свою власну роботу та бажання досягти європейського рівня менеджменту».

Надія Бондарчук, Заступниця директора Департаменту регіональної політики, Начальник відділу державної підтримки, взаємодії та стимулювання регіонів Міністерства регіонального розвитку та будівництва України, представила корисну інформацію щодо принципів розподілу субвенції на соціально-економічний розвиток з державного бюджету до місцевого бюджету. Субвенцію розподіляють між територіями для реалізації програм для сталого соціального та економічного розвитку. Детальнішу інформацію про цю подію розміщено на веб-сторінці ПРООН/МПВСР за посиланням: http://msdp.undp.org.ua/index.php?news_id=126.

Навчальний візит до Чеської Республіки “Обмін досвідом з ефективного місцевого врядування та ефективного використання місцевих джерел енергії”

10-16 травня, 6 представників національних/місцевих партнерів, делегованих ПРООН/МПВСР взяли участь в навчальному візиті “Обмін досвідом з ефективного місцевого врядування та ефективного використання місцевих джерел енергії». Учасники/ці вивчали кращі практики місцевого самоврядування та децентралізації, енергоефективності на місцевому рівні та роль відновлюваних джерел енергії. Учасниками візиту були Валерій Весняний, Тульчинський міський голова, Володимир Гаразд, Долинський міський голова, Сергій Полисюк, Заступник Кіровського міського голови, Олег Клюй, Сакський міський голова, Юлія Судникова, Голова відділу стратегічного розвитку Міністерства з питань житлово-комунального господарства України та Галина Гуленко, Спеціаліст ПРООН/МПВСР з моніторингу та зв'язків.

Участь осіб, делегованих МПВСР стала можливою завдяки підтримці ШАРС та КАМР. Звіт про поїздку до Чеської Республіки розміщено на веб-сторінці ПРООН/МПВСР за посиланням <http://msdp.undp.org.ua/index.php?publications=1>.

Фото - 19: Учасники вивчили досвід в сфері децентралізації в енергетичному секторі в Міністерстві економіки

Фото - 20: Учасники довідалися, як місцева влада залучає до процесу прийняття рішень місцеві громади в м. Джихлава (Регіон Височина)

Фото - 21: Олег Клюй, Сакський міський голова та Володимир Гаразд, Долинський міський голова вивчають схему станції біогазу на одній з ферм Регіону Височина

Головні висновки учасників візиту були наступні:

- Учасники були зацікавлені в ознайомленні з так званими “пасивними будинками”, спорудами, де споживання енергії мінімізовано настільки, наскільки це тільки можливо за допомогою “пасивних ініціатив”. Ці ініціативи не використовують такі механічні елементи, як, скажімо, насоси тощо. Досвід спорудження таких “пасивних будинків”, законодавче регулювання цього питання та ефективність такого підходу були основними темами обговорення серед учасників. У Чеській Республіці обмеження на споживання енергії в “пасивному будинку” складає 15 кВт/м² на рік.
- Міста заснували асоціацію Євро регіон-2020 і успішно лобюють для захисту спільних

інтересів. Асоціація об'єднала мерів 135 міст та селищ розташованих в 20-кілометровій зоні навколо атомної станції Дуковани.

- У місті Хротовіце учасники ознайомилися з механізмами громадського контролю та нагляду за функціонуванням Дукованської атомної електростанції. Громадська комісія з безпеки включає спеціалістів з атомної електростанції, представників місцевої влади та представників громад, що мешкають у 20-кілометровій зоні навколо АЕС. Ця комісія є прикладом успішної співпраці місцевих громад, потужного промислового об'єкта та влади. Крім того, місто послуговується спеціальною системою оповіщення в разі надзвичайної ситуації на атомній електростанції.
- Цікавим для учасників поїздки був також чеський досвід із торгівлі квотами на викиди вуглецю. Чехія, як відомо, продавала свої квоти Японії. Кошти, отримані завдяки цьому, були використані на утеплення фасадів, встановлення металопластикових вікон та дверей у багатоквартирних будинках. Ці заходи були частиною кампанії “Зелене світло - енергозбереженню”, спрямованої на скорочення кількості викидів вуглеводнів внаслідок опалення будинків.
- Учасники були приємно здивовані, що підприємство із забезпечення комунального опалення у м. Жихлава є прибутковим і вигідним бізнесом. На відміну від Чехії, в Україні система комунального опалення інтенсивно субсидується та є неприбутковою. Чеське місто ефективно застосувало принципи державно-приватного партнерства. 49% акцій підприємства ТОВ “Jihlava Boiler-House” належать міській раді та 51% - стратегічному партнеру.
- Учасники відзначили для себе, що, плануючи використання джерел альтернативної енергії, дуже важливо брати до уваги вимоги ринку. У 90-х роках минулого століття чеський уряд підтримував систему опалення, в якій використовувалася електроенергія. Це збільшувало попит на цей тип енергії та, відповідно, призводило до зростання цін на неї. Пізніше уряд почав підтримувати газову систему опалення, що так само мало наслідком зростання як попиту, так і цін. Таким чином, досвід Чехії засвідчує, що урядова підтримка лише певного виду енергії є неефективною. Значно краще підтримувати одночасно різні типи енергії.

Навчальні курси з енергозбереження запроваджені в місцевих школах

Тренінг відбувся завдяки винятковій співпраці між «Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку» та проектом «Енергоефективність в освітньому секторі», що підтримується ПРООН. Саме це допомогло провести тренінг для вчителів місцевих шкіл з метою подальшого запровадження навчальних курсів по енергозбереженню, енергоефективності, пом'якшенню змін клімату та принципам сталого розвитку.

Новий навчальний курс «Енергозбереження та пом'якшення змін клімату» був розроблений проектом «Енергоефективність в освітньому секторі». Викладання цього курсу вже запроваджене в багатьох областях України. Подібні заходи було вжито в 20 країнах світу в рамках глобального Проекту «Шкільний проект по використанню ресурсів та енергії» (SPARE). Тренінги провели в м. Новоград-Волинський (Житомирська область) та Долина (Івано-Франківська область) в другому кварталі 2009.

Тренінги проведені професійними тренерами Оленою Мельниковою та Леонідом Фірсовим з Екологічного клубу «Еремурус» та включали практичні вправи з енергозбереження та використання альтернативних джерел енергії. Учасники та учасниці дізналися як оцінити втрати тепла, енергії та води в приватних квартирах та приміщеннях, а також обговорили інноваційні практики запобігання таких втрат.

Фото-22: Місцева влада в м. Новоград-Волинський підтримує запровадження курсу «Енергозбереження та пом'якшення змін клімату»

Також вони долучилися до дискусії щодо кислотних дощів, парникового ефекту та пом'якшення змін клімату та інших екологічних загроз. Вчителі та учні, обізнані з питаннями енергозбереження, зберігатимуть також енергію в приміщеннях шкіл, які часто є неекономними та енергозатратними. В рамках підтримки для розбудови потенціалу, українські вчителі отримали підручники та методичні матеріали для запровадження курсу. Введення нового курсу започатковується розпорядженнями міських голів та наказами по управлінню освіти міст Новоград-Волинський і Долина. Місцеві органи влади в повній

мірі підтримують запровадження курсу.

21-22 травня, вчителі м. Новоград-Волинський взяли участь в підсумковому тренінгу по енергозбереженню, який підготував їх викладати курс в школах. Учасники/ці отримали методичні посібники та інші матеріали в ході професійного тренінгу.

Тренінг по енергозбереженню для місцевих вчителів провели також в м. Рубіжне. 29 квітня та м. Вознесенськ 24 травня в контексті міжмуніципальної співпраці між цими містами для застосування децентралізованого підходу до енергозбереження. 32 учасники/ці взяли участь у тренінгу в м. Рубіжне та 30 у м. Вознесенськ. Тренінг поставив тему енергозбереження на порядок денний і одна зі шкіл м. Рубіжне планує почати читати курс у вересні 2009.

Обмінний візит для мерів та місцевих посадовців до міст Кіровське та Артемівськ (Донецька область)

Одним із завдань ПРООН/МПВСР є сприяння обміну досвідом у застосуванні підходу за участі громади між містами Східної та Західної України, тому обмінні візити «Схід-Захід» були заплановані за підтримки ШАРС на 2009 рік. В другому кварталі 2009, в рамках такої діяльності було організовано візит до міст Кіровське та Артемівськ (Донецька область).

Вставка -V: Кіровське та Артемівськ (Донецька область) приймають учасників обмінного візиту зі Східної та Південної України

Близько 20 депутатів місцевих рад з Західної України відвідали міста Кіровське та Артемівськ (Донецька область) 4-5 червня під час обмінного візиту, організованого Муніципальною програмою врядування та сталого розвитку, що впроваджується ПРООН. Депутати місцевих рад ознайомилися з досвідом роботи Асоціації ОСББ в місті Кіровське, місцевою політикою формування ефективного власника та прикладами корпоративної соціальної відповідальності на місцевому рівні.

Місто Кіровське є одним з найбільш успішних та активних партнерів ПРООН/МПВСР в Східній Україні. Місцеві громади створили більше 40 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) - організацій, що створюються жителями для утримання та обслуговування спільного майна.

З 2006 року, місцеві громади реалізували 11 проектів, спрямованих на ремонт систем водопостачання, опалення та водовідведення в багатоповерхових будинках. Ці проекти принесли користь більш ніж 3000 місцевих жителів. Загальна вартість цих проектів становить 387 тис. грн., з яких 140 тис. грн. становить внесок ПРООН, 181 тис. грн. становить внесок Кіровської міської ради та 66 тис. грн. було внесено місцевими громадами.

Фото - 23: Учасники/ці відвідали місцеву шахту та довідалися про особливості місцевої індустрії

Цей досвід є надзвичайно корисним для міст, які бажають сприяти реформі утримання житлового фонду на місцевому рівні, мотивуючи громадян об'єднуватись і створювати ОСББ для покращення якості надання послуг громадянам. Саме ця тема стала центральною темою обмінного візиту, в якому взяли участь близько 20 депутатів місцевих рад із Західної України, серед яких міста Кагарлик, Українка (Київська область), Калинівка (Вінницька область), Галич, Івано-Франківськ (Івано-Франківська область), а також міста Рівненської, Львівської, Закарпатської та Тернопільської областей.

Головною метою візиту був обмін інноваційними практиками міст та представлення особливостей Східної України лідерам міст з Західної України для сприяння порозуміння між Східною та Західною Україною та засвоєння практик ефективного місцевого самоврядування.

В'ячеслав Толкованов, Начальник Департаменту міжнародного співробітництва, інвестиційного розвитку та з питань європейської інтеграції Міністерства регіонального розвитку та будівництва України привітав учасників візиту та сказав: *«Обмін досвідом і найкращими практиками в сфері місцевого самоврядування є вкрай важливим для встановлення порозуміння між регіонами України та встановлення ефективного місцевого самоврядування відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування»*.

В 2008 році, чотири ОСББ мікрорайону «Молодіжний» м. Кіровське реалізували проекти місцевих громад, спрямовані на реконструкцію підвальних розгалужень в рамках ПРООН/МПВСР за підтримки Посольства Королівства Норвегія в Україні. Завдяки тренінгам, проведеним ПРООН/МПВСР та реалізації проектів, місцеві ОСББ нагромадили знання та досвід які сприяли створенню Асоціації ОСББ.

Учасники та учасниці візиту вивчили досвід та довідалися про переваги роботи Асоціації ОСББ у спілкуванні з керівництвом Асоціації. В даний час, членами Асоціації «Молодіжний» є 13 ОСББ (серед яких 10 - багатоповерхових будинків), в яких мешкає більш ніж 6 тис. жителів.

Асоціація представляє інтереси ОСББ, наймає спільний персонал, що дозволяє знизити витрати на заробітну плату та надає послуги високої якості. Завдяки ефекту масштабу, Асоціація змогла найняти професійних працівників, що працюють повний робочий день, що було неефективним у випадку окремих ОСББ. Персонал нараховує 30 працівників, серед яких два бухгалтери, диспетчер, два інженери, електрик, три маляри, двірники та прибиральники сходів.

Сергій Полисюк, Заступник Кіровського міського голови та Муніципальний координатор ПРООН/МПВСР в м. Кіровське поділився досвідом роботи Асоціації в місті: *"Робота Асоціації покращила якість спільного майна та послуг, що надаються жителям. ОСББ, які брали участь в ПРООН/МПВСР стали основою Асоціації. Про успіх Асоціації довідалися мешканці іншого району міста, які висловили бажання та почали процес створення власної Асоціації ОСББ"*.

Місто Кіровське є прикладом лавиноподібного ефекту поширення соціальної мобілізації, так як місцеві громади створюють все більше ОСББ та нові райони започатковують Асоціації ОСББ. В 2009 році, місто Кіровське стало одним з лідерів серед міст-партнерів МПВСР, подавши найбільшу кількість проектів місцевих громад для участі в МПВСР.

Тренінг для спеціалістів нових МВП

Тренінг провели для представників 4 нових селищ-партнерів міського типу в АР Крим – Красногвардійське, Нижньогірський, Зуя та Первомайське (загалом 9 осіб). Тренінг складався з теоретичного навчання та практичних вправ (дискусії, мозковий штурм, групова та

Фото-24: Більшість учасників візиту відзначили електронну карту м. Кіровське, яка дозволяє тестувати інновації в сфері житлово-комунального господарства

індивідуальна роботи, обмін досвідом) та навчального візиту. Ключові теми тренінгу включали: 1) Система ООН та ПРООН в Україні; 2) Соціальна мобілізація. Підхід до місцевого розвитку за участі громади; 3) Опис реалізації Програми; 4) Система управління інформацією. Робота з мас-медіа; 5) Законодавче поле.

Фото-25: Дмитро Волик, спеціаліст ПРООН з закупівель провів презентацію про правила ПРООН щодо закупівель

Тренінг провели спеціалісти МПВСР, які розповіли про мистецтво мобілізації місцевих громад жителів, навчальних закладів в містах та розвитку спроможності громад для реалізації ініціатив для сталого розвитку на основі участі громад в рамках публічно-приватного партнерства. В ході практичної частини тренінгу, учасники мали змогу практикувати визначення пріоритетів потреб громад та готувати проектні пропозиції для розв'язання пріоритетних проблем. Це дозволить їм сприяти подібній діяльності у співпраці з місцевими громадами в своїх селищах.

“Підхід за участі громади, про який ми довідалися під час тренінгу надає альтернативні варіанти розв'язання складних соціальних проблем селищ. Ми знайшли нові шляхи розв'язання питань публічної політики з залученням місцевих громад у способи, дозволені законодавством. Цей метод дозволяє перейти від адміністративного методу до партнерства з місцевими громадами”.

Асан Еміров, Заступник Зуїського селищного голови

Заходи для розвитку людських ресурсів, проведені МВП

- Тренінг для функціональних груп проведений МВП в м. Рівне для 19 учасників/ць та в м. Кіровське для 18 учасників/ць.
- Два тренінги проведені для керівників та активістів організацій громад мережі шкіл «Здорова дитина» по бухгалтерському обліку в м. Івано-Франківськ, в яких взяли участь 67 осіб.
- МВП в м. Долина провів Другий регіональний інвестиційний форум, що залучив більше 200 учасників/ць.
- МВП м. Джанкой провів тренінг по процедурі співпраці з ПРООН/МПВСР для місцевих громад, в якому взяли участь 23 особи.
- Тренінг по зв'язках з громадськістю провів МВП в м. Рубіжне як наслідок тренінгу в м. Бахчисарай. 20 голів відділів Рубіжанської міської ради взяли участь в тренінгу.
- МВП м. Рубіжне провів тренінг для 21 місцевих вчителів «Освіта як механізм залучення дітей до енергоефективних заходів».

2.1.5 Громадська поінформованість про ВІЛ/СНІД та гендер

Поінформованість про сталий розвиток, ВІЛ/СНІД та гендер

Фото-26: 20 волонтерів зі шкіл м. Джанкой навчилися проводити тренінги по запобіганню ВІЛ/СНІДу по технології «рівний-рівному»

Експерти стверджують, що щодня 52 людини в Україні стають інфікованими вірусом ВІЛ, 6-8 людей помирають з діагнозом ВІЛ/СНІД. Одним з завдань ПРООН/МПВСР є інформування громад про ВІЛ/СНІД та запобігання інфекції. На тренінгах для молоді, команда МПВСР пояснює, як передається ВІЛ інфекція, як дізнатися в власний статус та отримати лікування в кризових ситуаціях.

15 квітня Олена Урсу, спеціаліст з урядування та сталого розвитку провела тренінг з запобігання ВІЛ/СНІДу для волонтерів зі шкіл м. Джанкой.

20 учасників та учасниць з 5 місцевих шкіл взяли участь в тренінгу та збільшили свої знання щодо запобігання ВІЛ/СНІДу.

Фото - 28: 46 студентів м. Калинівка навчилися проводити тренінги по запобіганню ВІЛ/СНІДу

6 травня Галина Гуленко, спеціаліст ПРООН/МПВСР з моніторингу та зв'язків, провела тренінг по ВІЛ/СНІДу для волонтерів Калинівського технологічного коледжу та Калинівського аграрного коледжу. 46 учасників/ць з двох навальних закладів взяли участь в тренінгу і збільшили свої знання щодо запобігання ВІЛ/СНІДу. Директор Калинівського технологічного коледжу запропонував провести конкурс малюнків присвячених проблемі ВІЛ/СНІДу в Україні. Згідно анкетування, проведеного після тренінгу, 95 % молодих учасників зазначили що тренінг розширив їх знання та розуміння ВІЛ/СНІДу.

Протягом другого кварталу, ПРООН/МПВСР готувала тренерів по гендерному аналізу для учасників програм місцевого розвитку та розвивала навички лідерів громад застосовувати гендерний аналіз для місцевих заходів та програм. Програма готує тренерів по гендеру в два етапи для забезпечення професіоналізму та гідного рівня підготовки. Перші 10 тренерів пройшли обидві стадії та отримали сертифікати тренерів. Вони будуть активно просувати гендерне інтегрування через проведення тренінгів у містах.

ПРООН готує тренерів по гендеру в АР Крим

11-12 червня, 27 учасниць взяли участь в тренінгу по гендерному аналізу в м. Бахчисарай (АР Крим) для вчителів дев'яти міст та селищ міського типу. Тренінг організувала ПРООН/МПВСР за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку. Завдяки тренінгу, вчителі зможуть робити внесок в розвиток місцевих громад шляхом інформування про гендер.

Україна взяла зобов'язання досягти Цілей розвитку тисячоліття до 2015 року і встановила індикатори для досягнення цих цілей в Україні. Шостою ціллю для України є забезпечення гендерної рівності. Для досягнення цієї цілі, Уряд України докладатиме зусиль для забезпечення гендерного співвідношення на рівні не менше 30 до 70 тієї чи іншої статі в представницьких органах влади та на вищих щаблях виконавчої влади. Також, Уряд планує скоротити наполовину розрив у доходах чоловіків та жінок. Саме тому так важливо, щоб громади мали професійних тренерів, які зможуть інформувати громадськість про гендер, гендерну рівність та Цілі розвитку тисячоліття в Україні.

Фото- 29: 27 вчителів виразили бажання інформувати громадськість та учнів про гендер

Тренери Наталія Кургановська та Ніна Твердохлеб, що представляють Проект «Вповноважувальна освіта» зуміли створити відверту розмову, що базувалася на особистому досвіді учасниць та аналізі українського та міжнародного законодавства. Учасниці дискутували щодо поняття гендеру та дискримінації жінок. Визначення дискримінації щодо жінок з Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок стало центральним визначенням тренінгу.

Згідно з конвенцією, дискримінацією щодо жінок є «...будь-яке розрізнення, виняток або обмеження за ознакою статі, яке спрямоване на ослаблення або зводить нанівець визнання, користування або здійснення жінками, незалежно від їхнього сімейного стану та

на основі рівноправності чоловіків і жінок, прав людини й основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній, громадській або будь-якій іншій галузі».

Тренери ділилися досвідом з учасницями тренінгу. «Гендерна нерівність погіршує стандарти і якість життя, що в свою чергу поглиблює проблеми, пов'язані з гендером. Згідно зі статистикою, жінки становлять лише 1% серед виконавчих директорів, 6% на керівних посадах у виконавчих органах влади і 10% у представницьких органах влади у світі», сказала Наталя Кургановська.

Підсумовуючи тренінг, більшість учасниць за власними висловлюваннями, відчували себе провідницями ідей гендерної рівності, просвітительками та тренерками по гендеру. Учасниця з м. Рівне сказала, що активне впровадження гендерної рівності починається з власної родини. Всі учасниці виразили бажання провести власні дослідження і запропонували цікаві теми – наприклад гендерний аналіз літератури для дітей, мультфільмів та телепередач. Учасниця з м. Миколаїв аналізуватиме вплив гендерних стереотипів на відносини вчителів і учнів.

Учасниці розширили власні знання по гендеру, сприянню гендерній рівності в міжнародному, європейському та українському законодавстві, Сімейному та Трудовому кодексах України. Учасниці підготують власні дослідження із застосуванням гендерного аналізу щодо питань, з якими вони стикаються в роботі. Також, вони проведуть тренінги по гендеру для учнів та учениць. Після завершення цього завдання, вчителі візьмуть участь в завершальній зустрічі, де проведуть показові тренінги, обговорять накопичений досвід та отримають сертифікати тренерів.

Більш детальну інформацію можна знайти на веб-сторінці ПРООН/МПВСР за посиланням: <http://msdp.undp.org.ua/index.php?news=1>

ПРООН тренує лідерів громад застосовувати гендерний аналіз для програм місцевого розвитку

Тренінг «Гендерний аналіз для учасниць та учасників програм місцевого розвитку» організували для підготовки кваліфікованих тренерів, здатних інформувати різні групи населення АР Крим щодо гендерного аналізу. Це завдання є частиною Угоди про грант між Урядом Канади та ПРООН, а також завданням робочого плану МПВСР на 2009 рік. Підготовка тренерів здійснювалася в два етапи. Дводенний тренінг в м. Бахчисарай в квітні був першим етапом. Протягом двох місяців учасники та учасниці виконували домашнє завдання, яке полягало у аналізі програм Парламенту Криму і проведенні тренінгу по гендеру для учнів. Учасники/ці, які виконали завдання взяли участь в підсумковій зустрічі, на якій вони провели демонстраційні тренінги, обговорили накопичений досвід та отримали сертифікати тренерів.

Фото-30: Учасниці провели показові тренінги

Учасники/ці поділилися першими складнощами та успіхами в роботі тренерів по гендеру. Складнощами є необхідність долавання стереотипів, відсутність розуміння проблем гендеру та бажання їх розв'язувати. Також, тренери стикнулися з організаційними проблемами в організації тренінгів. Серед сприятливих факторів, тренери називали бажання молоді отримувати та сприймати інформацію по гендеру та інноваційні методи роботи з іншими членами громади. Всі майбутні тренери отримали аналіз своїх домашніх завдань та рекомендації для подальшої роботи.

2.2 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

2.2.1 Партнерства/Зв'язки

Ряд дорадчо-управлінських заходів були виконані протягом кварталу для побудови синергії з іншими агенціями. Серед таких заходів наступні:

З Канадською агенцією міжнародного розвитку

- 28-29 травня, в м. Яремче проведений тренінг по децентралізації та ефективному місцевому самоврядуванню для місцевих та обласних службовців органів місцевого самоврядування, який залучив мерів та депутатів міських рад з 18 міст-партнерів. Учасники розвинули свої здібності в сфері соціальної мобілізації, вивчили особливості децентралізації та покращили свої вміння в стратегічному, оперативному та фінансовому плануванні та покращили участь громадян в процесі прийняття рішень на регіональному рівні.
- 14 квітня, провели круглий стіл «Перспективи запровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до системи ISO 9001:2000 в містах АР Крим», який провели в м. Сімферополь (АР Крим). Досвід запровадження вдосконаленої системи управління обговорили на семінарі за участі 35 учасниць та учасників, серед яких були мери, представники чотирьох міст-партнерів та дев'яти потенційних міст-партнерів ПРООН/МПВСР, представників університетів, дослідників, засобів масової інформації.

З Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва

- 23-24 червня, Ірина Скалій, Менеджер ПРООН/МПВСР та Микола Смірнов, спеціаліст ПРООН/МПВСР з розвитку демократичного врядування, представив досвід МПВСР в містах Криму на регіональній конференції «Кращі практики АР Крим в сфері децентралізації та місцевого самоврядування», організованій ШАРС.
- 20-23 червня ПРООН/МПВСР підтримала круглий стіл присвячений обговоренню Проекту Закону «Про енергетичну ефективність будівель» та можливостей його застосування в містах України, який провело в м. Бердянськ Міністерство з питань житлово-комунального господарства України. Олена Урсу, спеціаліст ПРООН/МПВСР з урядування та сталого розвитку, Микола Боровець, Новоград-Волинський міський голова та Юрій Гержов, Вознесенський міський голова взяли участь в круглому столі та представили досвід Програми в сфері енергоефективності та місцевого розвитку.

З іншими проектами ПРООН та агенціями ООН

- 10-16 травня, шість представників національних/місцевих партнерів, делегованих ПРООН/МПВСР взяли участь в навчальному візиті до Чеської Республіки «Передача знань щодо доброго врядування та ефективного використання місцевих джерел енергії». Учасники вивчили найкращі практики в сфері місцевого самоврядування та реформи децентралізації, енергоефективності на місцевому рівні та роль відновлюваних джерел енергії.
- 21 травня Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з управління якістю взяв участь в Координаційній зустрічі донорів і презентував заходи, прогрес та результати, досягнуті Програмою в містах Криму у співпраці з місцевими партнерами. Досвід та методи роботи Програми викликали інтерес учасників, особливо у сфері реформи житлово-комунального сектора (створення ОСББ) та енергозбереження.
- 21-22 квітня, 25 вчителів м. Новоград-Волинський взяли участь в тренінгу по енергоефективності, який підготував їх викладати курс «Енергоефективність та пом'якшення змін клімату». Учасники та учасниці отримали посібники, методичні та навчальні матеріали в ході професійного тренінгу.

З іншими організаціями

- 7 квітня, нещодавні зміни в законодавстві, пов'язані з об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків аналізували під час зустрічі донорів та обговорення Національної

житлової коаліції за участі Олени Урсу, спеціаліста ПРООН/МПВСР з урядування та сталого розвитку.

2.2.2 Результати комунікаційних заходів

Розповсюдження інформації протягом року відбувалося у різних формах та на різних рівнях. Даних розділ підсумовує їх у формі переліку комунікаційних заходів, публікацій, інтерв'ю і т.д.

А) ЗМІ та інформація

Протягом кварталу відділом зв'язків з громадськістю ПРООН та МВП було відстежено 42 медіа-згадок про заходи Програми, 12 з яких були національного рівня, та 30 – місцевого. Найбільш популярним засобом передачі інформації про заходи Програми залишаються газети (40.47%), офіційні веб-сторінки (42.86%), іншими джерелами передачі інформації є телебачення та радіопрограми. Загалом, з 2004 р. – періоду початку діяльності Програми було відстежено 1195 медіа-згадку.

Таблиця – VIII: Кількість медіа-згадок (квітень-червень 2009)

№	ЗМІ	Національні	Ів.-Франківськ	Рубіжне	Новоград-Волинський	Долина	Саки	Рівне	Кіровське	Разом	
										2 кв.	3 2004
1	Газети			3	3	5	2	1	3	17	419
2	Радіо		1		1					2	225
3	ТБ				4			1		5	248
4	Веб	10	4	1	3					18	303
	Всього	12	5	4	11	5	2	2	3	42	1195

Більшість заходів місцевого рівня висвітлювалися у ЗМІ місцевого рівня з одночасним пропагуванням підходу, орієнтованого на громаду, наприклад, створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, спільні заходи місцевого управління та громади, тренінги та візити, організовані для вигодонабувачів Програми і т.п.

В) Дослідження та публікації

- (1) Звіт зовнішньої оцінки ШАРС «Підтримка децентралізації в Україні» та «Підтримка умов спільного управління та розвитку» був перекладений на українську та надрукований.
- (2) Посібник «Експлуатація та обслуговування майна громади» (2000 копій) перекладений на російську та надрукований для міст-партнерів АР Крим. Посібник обґрунтовує необхідність утримання та обслуговування майна, створеного або покращеного силами громади в результаті виконання проектів за підтримки Програми, та описує законодавчо-нормативну базу, що регламентує таку діяльність. Рекомендації адресовані, в першу чергу, жителям багатоквартирних будинків, але можуть також бути застосовані, за умови адаптації до відповідного контексту, жителями приватних будинків або представниками громадських організацій навчальних закладів.

2.2.3 Мобілізація та використання ресурсів

Даний розділ зосереджується на питаннях ресурсів, залучених з різних джерел для впровадження Програми та використанні цих ресурсів на різні напрямки її діяльності.

А) Використання ресурсів донорами

Загалом, до кінця другого кварталу для проведення заходів Програми було мобілізовано 1,016,653 дол. США, включаючи 100.00 тис. дол. США, наданих ПРООН, 14.46 тис. дол. США – Посольством Норвегії, 222.88 тис. дол. США, наданих ШАРС, 560.47 тис. дол. США наданих КАМР та 118.834 тис. дол. США – внесено містами-партнерами як спів-фінансування.

Таблиця - IX: Мобілізація та використання ресурсів отриманих в розрізі донорів, дол. США*

№	Донор	Бюджет на 2009	Використано до кінця 2 кв. 2009, дол. США		РАЗОМ	%
			Сплачено	Зобов'язання		
1	Долинська міська рада	4,480.00	921.05	0.00	921.05	20.56
2	Голо пристанська міська рада	3,100.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Івано-Франківська міська рада	6,578.95	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Кіровська міська рада	5,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Могилів-Подільська міська рада	2,120.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Миколаївська міська рада	22,354.34	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Нововолинська міська рада	8,126.55	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Новоград-Волинська міська рада	170.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Рівненська міська рада	51,431.82	0.00	0.00	0.00	0.00
10	Сакська міська рада	3,280.13	0.00	0.00	0.00	0.00
11	Українська міська рада	11,693.00	0.00	0.00	1,287.72	11.01
12	ПРООН	100,000.00	0.00	0.00	14,244.00	14.24
13	ШАРС	222,885.00	59,450.95	0.00	89,963.11	40.36
14	Посольство Норвегії	14,460.00	0.00	0.00	0.00	0.00
15	КАМР	560,474.00	101,344.26	16,750.47	235,341.19	41.99
	РАЗОМ	1,016,653.79	161,716.26	16,750.47	341,757.07	33.62

* з GMS

Протягом 2-го кварталу було витрачено 149.0 тис. дол. (включаючи зобов'язання). Загалом, з початку 2009 це складає 33.62% виконання.

Використання наявних ресурсів

У 2009 р. ресурси ПРООН/МПВСР були використані згідно з напрямками та цілями Програми, зокрема було передбачено три проекти. Використання ресурсів на підтримку розвитку в рамках даних проектів подається в вигляді таблиці – X.

Таблиця - X: Використання ресурсів в 2-му кварталі 2009 на підтримку розвитку, дол. США

#	Вклад в розвиток	Донор	Загальний бюджет на 2009	Витрати в 1-му кв. 2009	Витрати в 2-му кв. 2009	Разом	Виконання, %
1	Покращення потенціалу органів місцевого самоврядування	ПРООН	20,000	0	0	0	0.00%
2	Покращення потенціалу громад	ПРООН	80,000	14,244	0	14,244	17.81%

3	Зміцнення можливостей та потенціалу міських рад та спільного фінансування (спів фінансування проєктів СР громад)	Посольство Норвегії	14,460	0	0	0	0.00%
		Долина	4,480	0	921	921	20.56%
		Гола Пристань	3,100	0	0	0	0.00%
		Івано-Франківськ	6,579	0	0	0	0.00%
		Кіровське	5,500	0	0	0	0.00%
		Могилів-Подільський	2,120	0	0	0	0.00%
		Миколаїв	22,354	0	0	0	0.00%
		Нововолинськ	8,127	0	0	0	0.00%
		Новоград-Волинський	170	0	0	0	0.00%
		Рівне	51,432	0	0	0	0.00%
		Саки	3,280	0	0	0	0.00%
		Українка	11,693	1,288	0	1,288	11.01%
		РАЗОМ	*	233,295	15,532	921	16,453

2.2.4 Оглядіві місії Програми

Протягом кварталу ПРООН та донори переглянули та провели оцінку операційних аспектів та менеджменту Програми. Така оцінка була корисною для підвищення ефективності Програми. Наступні пункти описують питання детальніше:

28 квітня, відбувся донорський візит Швейцарської агенції розвитку та співробітництва до м. Новоград-Волинський за участю Мануеля Еттера, Директора ШАРС в Україні, Олени Литвиненко, Національного програмного менеджера. Під час зустрічі мери міст Новоград-Волинський та Долина, вони підписали Угоду про міжмуніципальну співпрацю у сфері енергозбереження та житлової реформи.

Фото-31 Мануель Еттер, Директор ШАРС в Україні, Володимир Гаразд, Долинський міський голова, Микола Боровець, Новоград-Волинський міський голова

14-15 травня, донорський візит був організований для Дорис Вонг, Голови відділу технічного (міжнародного) співробітництва КАМР до м. Бахчисарай. Дорис Вонг відвідала МВП м. Бахчисарай, працівники якого проінформували її про історію партнерства між ПРООН/МПВСР та містом, заходи, результати та плани МВП. Дорис Вонг відвідала дитячий садок №11 та зустрілася з представниками ГО «Буратіно». Після цих зустрічей, Дорис Вонг зустрілася з Заїром Хайбулаєвим, Заступником голови районної ради та обговорила заходи МПВСР в м. Бахчисарай.

Фото-32: Дорис Вонг, Голови відділу технічного (міжнародного) співробітництва КАМР відвідала громаду ГО «Буратіно»

Зовнішня оцінка Програми

Зовнішній огляд «Підтримка децентралізації в Україні» та «Створення умов для учасницького управління та розвитку» проведений в контексті ШАРС. Оглядова місія до України відбулася з 10 по 23 травня 2009 року. В ході візиту, Ніколь Топервін зустрілася з представниками місцевої влади в м. Саки (АР Крим) та м. Тульчин (Вінницька область).

Головні рекомендації наступні:

1. Потрібно продовжувати втілення багаторівневого підходу та розвивати платформи та моделі спільних перехресних дебатів щодо реформи децентралізації. Для початку, уроки розвитку політичної концепції на рівні громад, а також питання фокусу проекту чи пілотних територій повинні бути обговорені. Такий досвід є доброю відправною точкою. Крок за кроком можна запровадити більш ефективні політичні дискусії за бажанням сторін (див. також розділ щодо регіонального та національного політичного діалогу).
2. Слід задокументувати досвід управління бюджетними процесами на місцевому рівні, використати його для розробки уроків, обговорити уроки та політичні висновки з місцевими партнерами, поділитися результатами та використати їх для політичного запровадження на національному рівні. Такі дії сприятимуть ефективності проекту (та децентралізації загалом).
3. Для подальшого розгляду: для посилення перехресного підходу може бути корисним створення проектної групи з представників національного рівня та всіх урядових рівнів пілотних регіонів.
4. Враховуючи складну фінансову ситуацію, не слід планувати збільшення кількості проектів на район чи муніципалітет.
5. Для подальшого розгляду: дуже важливо допомогти українським партнерам створити окрему модель надання послуг для послуг, які не можуть базуватися на спільному фінансуванні (для цього слід буде спочатку укріпити механізми фінансової децентралізації).
6. МПВСР та ДесПро можуть обмінятися досвідом у сфері оперування та обслуговування.
7. Враховуючи важку фінансову ситуацію можна заснувати надзвичайний фонд для обґрунтованих випадків, в яких фінансові зобов'язання не можуть бути виконані.
8. Фінансові процедури в межах МПВСР повинні бути переглянуті та при можливості (хоча б компонент МПВСР, що фінансується ШБС) змінені. При відсутності можливості змінити фінансові процедури МПВСР повинен чітко повідомляти про дату отримання платежів.
9. МПВСР та ДесПро повинні надати консолідований план тренінгів, відкритий для бенефіціарів та партнерів обох проектів.
10. На додачу до обміну між бенефіціарами та партнерами одного проекту можна організувати обмін між бенефіціарами та партнерами ДесПро та МПВСР для надання доступу до напрацьованого досвіду іншого проекту. Такі обміни особливо важливі для відповідних муніципалітетів з районним підпорядкуванням.
11. Обмін досвідом повинен бути використаний для розвитку, обговорення та перевірки рекомендацій із залученням різних урядових рівнів.
12. Слід підтримувати тісні зв'язки з Міністерством регіонального розвитку та будівництва, але також посилювати неформальну мережу зв'язків з іншими гравцями на національному рівні.

Розділ ТРЕТІЙ

УРОКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

3.1 Нагромадження досвіду, с. 39

3.2 Плани на майбутнє, с. 39

3.1 НАГРОМАДЖЕННЯ ДОСВІДУ

На основі набутого досвіду співпраці з зацікавленими сторонами, МПВСР є успішною у демонстрації цінності підходу за участі громади і соціальної мобілізації на місцевому рівні. Також протягом кварталу були досліджені та використані можливості національного рівня щодо сприяння розповсюдження підходу Програми. Проте існують деякі труднощі в розкритті потенціалу людей.

А) На основі досвіду роботи Програми за рік були визначені такі *можливості*:

- Висока зацікавленість та готовність місцевих партнерів брати зобов'язання у заходах, спрямованих на вдосконалення та сертифікацію послуг органів місцевого самоврядування. Міста наполягають на більш активній роботі по обміну знаннями, зокрема у сферах управління якістю муніципальних послуг/ISO, стратегічного управління, надання адміністративних послуг.
- Через підвищення ціни на енергоносії, міста демонструють високу зацікавленість в обміні знань та досвіду у сферах енергозбереження та заходів для енергоефективності.
- Завдяки постійному навчанню, яке проводить команда МПВСР, працівники МВП накопичили значний досвід та вміння і можуть виступати як ресурсні особи в сфері підходу місцевого розвитку за участі громад.
- Міжмуніципальна співпраця виявилася ефективним механізмом для встановлення горизонтальних зв'язків на різних рівнях та дозволяє розповсюдити успішний досвід підходу за участі громади.
- Місцеві партнери виразили високий попит на тренінги по децентралізації.

Б) У процесі реалізації Програми виникають *труднощі*, особливо пов'язані з таким:

- Через фінансову кризу, деякі міста змушені обмежити кількість проектів, які вони можуть підтримати.
- Відсутність професійної точної оновленої інформації по законодавству щодо фінансових та інших аспектів організацій громад.
- Високий попит на проекти громад, що призводить до високої конкуренції.
- Низький рівень готовності членів деяких громад брати відповідальність за свою власність та створювати сталі форми організації (таких, як об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, обслуговуючі кооперативи), надання переваги простішим формам самоорганізації населення.

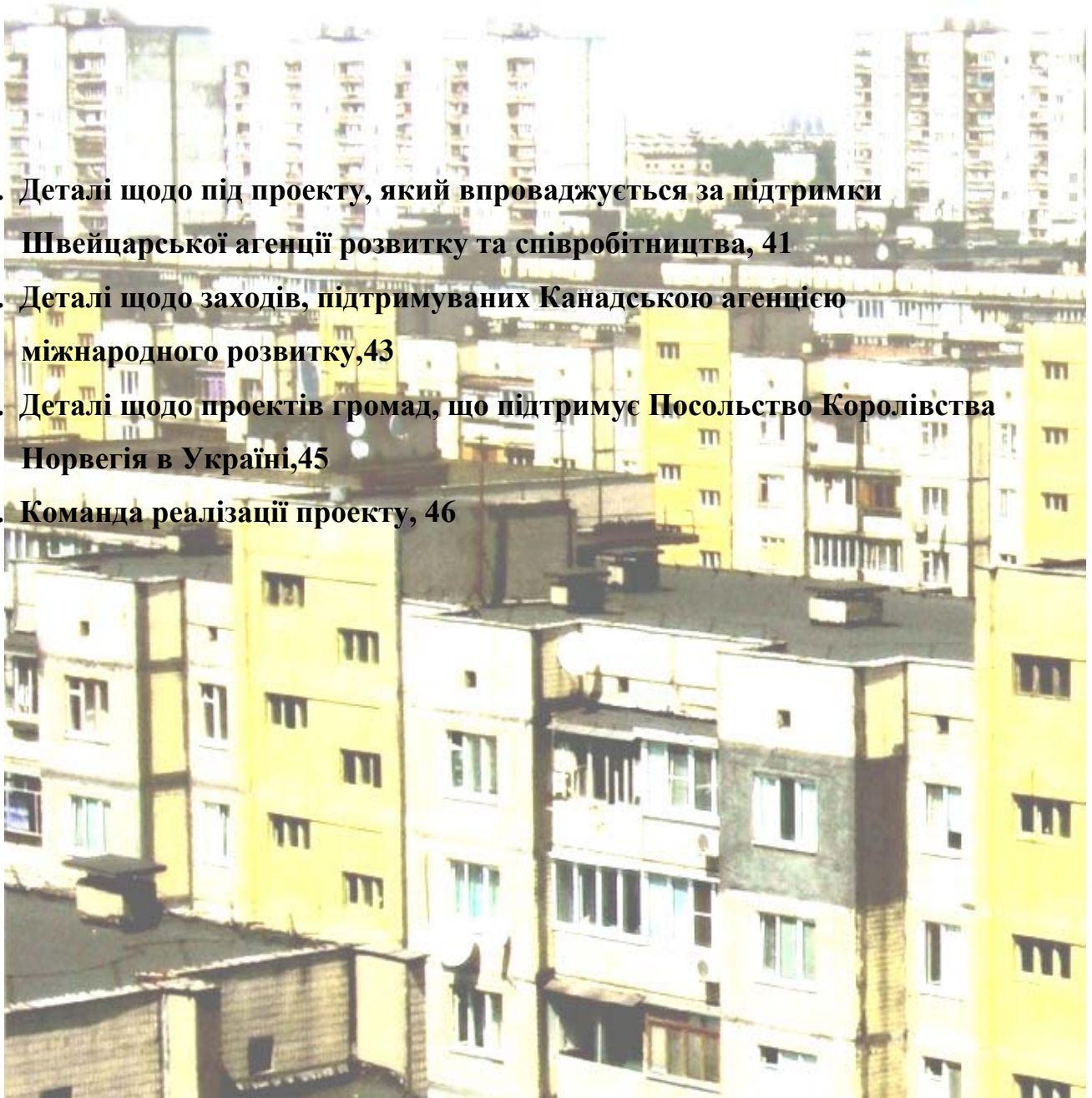
3.2. ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

У 3-му кварталі Програма зосереджуватиметься на наступних заходах:

- Підвищення потенціалу центральних органів влади щодо децентралізації фіскальних та адміністративних повноважень для підтримки місцевого розвитку, зокрема через організацію публічного заходу присвяченого якості води.
- Зміцнення потенціалу органів місцевої влади щодо прозорого визначення та реалізації стратегій місцевого розвитку, надання громадських послуг та сприяння місцевому економічному розвитку.
- Сприяння передачі знань державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо надання громадських послуг на місцевому рівні.
- Підвищення потенціалу громад реалізувати покращення умов соціального, економічного та екологічного середовища через підтримку проектів громад.
- Зосередження на підпроекті за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва в АР Крим в рамках КАМР.

ДОДАТКИ

1. Деталі щодо під проекту, який впроваджується за підтримки Швейцарської агенції розвитку та співробітництва, 41
2. Деталі щодо заходів, підтримуваних Канадською агенцією міжнародного розвитку, 43
3. Деталі щодо проектів громад, що підтримує Посольство Королівства Норвегія в Україні, 45
4. Команда реалізації проекту, 46

Додаток- I
**Деталі щодо підпроєкту, що впроваджується за підтримки
 Швейцарської агенції розвитку та співробітництва**

ПРООН/МПВСР запроваджує компоненту ШАРС «Забезпечення умов учасницького управління та розвитку в міських зонах». Загальною метою Проєкту є «Процес муніципального управління та розвитку централізовано та посилено шляхом інтегрування учасницького підходу; встановлено чіткі взаємозв'язки з регіональною владою та стимульовано співпрацю між задіяними містами».

A) Територія, охоплена заходами Програми

В цьому напрямі ПРООН/МПВСР функціонує в наступних містах:

- 1) міст Саки, Джанкой, Щолкіне та Бахчисарай - в АР Крим;
- 2) міст Тульчин, Калинівка та Могилів-Подільський - у Вінницькій області.
- 3) містах Івано-Франківськ, Долина (Івано-Франківська область), Новоград-Волинський (Житомирська область), Вознесенськ (Миколаївська область), Гола Пристань (Херсонська область), Кіровське (Донецька область).

B) Діяльність програми

Стислий опис фінансових операцій для проєктів громад в м. Тульчин та Могилів-Подільський протягом 1 і 2-го кварталів 2009 р.

N	ГО/Мережа	Загальна перерахована сума до червня 2009		Загальна сума до сплати у майбутньому фінансуванні		Загальний статус виконання (%)
		ШАРС	Міська рада	ШАРС	Міська рада	
1 Тульчин						
1.1	ГО «Оленка»	9,000				100
1.2	ГО «Все для дітей»	9,000				100
2 Могилів-Подільський						
2.1	ГО «Батьківська турбота» школи №3	4,054.40	4,956.60			100
	РАЗОМ:	22,054.40	4,956.60	0.00	0.00	*

Стислий опис місцевих проєктів схвалених для підтримки в 2009 р.

№	ОЖ / мережа	Мета	Загальна вартість (грн.)	Кошторисна вартість у співфінансуванні (грн.)						Вигода набувачі	
				ПРООН	ШАРС	КАМР	Міська рада	ОЖ/Мережа	Норвезьке посольство		Інші донори
Долина											
1	ОСББ «Під Липою на Пушкіна 8"»	Ремонт приміщень	170.382		76.041		76.041	18.300	-		30
	<i>Разом:</i>	*	170.382		76.041		76.041	18.300	-		30
Новоград-Волинський											
4	ОСББ «Звягель»	Водопостачання	272.422		60.000		60.000	28.422	-	124000	1341
5	ГО «Морське»	Водовідведення	41.237		41.237		-	-	-		443
	<i>Разом:</i>	*	313.659		101.237		60.000	28.422	-		1784
Тульчин											
6	ГО «Веселка» дитсадку №1	Ізоляція вікон	97 313		39 412		9 731	48 170			419
	<i>Разом:</i>	*	97 313		39 412		9 731	48 170			419
Івано-Франківськ											
9	БК на Вовчиноцькій 208-А	Водопостачання	211.872		65.236		121.152	25.484	-		540
10	ГО школи # 6	Водопостачання	178.984		56.149		104.278	18.557	-		1196
	<i>Разом:</i>	*	390.856		121.385		225.430	44.041	-		1736
	РАЗОМ:	*	1291209	0,00	452264	0,00	542484	172461	12400	0,00	4480

2-3 квітня, 40 керівників місцевих та районних органів місцевого самоврядування, з Західної та Центральної України взяли участь в семінарі по децентралізації в м. Яремче (Івано-Франківська область) (більше інформації можна знайти в частині 2.1.4. Розвиток людських ресурсів)

В червні, офіційна веб-сторінка Калинівської міської ради (<http://kalynivka.vn.ua/>) була створена і запущена за підтримки Програми.

Тренінги по енергозбереженню для шкільних вчителів проведені в м. Рубіжне 29 квітня та м. Вознесенськ 24 квітня в контексті міжмуніципальної співпраці між цими двома містами у сфері застосування децентралізованого підходу до енергозбереження (більше інформації можна знайти в частині 2.1.4. Розвиток людських ресурсів)

22-25 квітня, провели тренінги по функціонуванню ОСББ в м. Новоград-Волинський (29 учасників) та Долина (30 учасників) в контексті міжмуніципальної співпраці між двома містами. Провідні експерти в сфері ОСББ представили теми управління ОСББ, дії керівного органу у екстрених ситуаціях, особливості бухгалтерського обліку організацій громад та інші важливі питання (більше інформації можна знайти в частині 2.1.4. Розвиток людських ресурсів).

6 травня, команда ПРООН/МПВСР проводила заходи для розвитку спроможності місцевих громад. Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з управління якістю провів тренінг для 25 активістів громад м. Калинівка з питань інституційного розвитку, специфіки різних форм організацій громад, підготовки проектних пропозицій, питань закупівель, утримання та обслуговування спільного майна. Галина Гуленко, спеціаліст ПРООН/МПВСР з моніторингу та зв'язків забезпечила систему управління інформацією в офісі МВП та повела тренінг по запобіганню ВІЛ/СНІДу для 50 студентів місцевих коледжів (більше інформації можна знайти в частині 2.1.4. Розвиток людських ресурсів).

22-24 червня, Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН, Ірина Скалій, Менеджер ПРООН/МПВСР та Микола Смірнов, спеціаліст ПРООН/МПВСР з розвитку демократичного врядування представив досвід МПВСР в містах Криму на регіональній конференції «Кращі практики АР Крим в сфері децентралізації та місцевого самоврядування», організованій ШАРС.

20-23 червня ПРООН/МПВСР підтримала круглий стіл присвячений обговоренню Проекту Закону «Про енергетичну ефективність будівель» та можливостей його застосування в містах України, який провело в м. Бердянськ Міністерство з питань житлово-комунального господарства України (більше інформації можна знайти в частині 2.1.1. Реформи у сфері законодавства та політики).

28 квітня, відбувся донорський візит Швейцарської агенції розвитку та співробітництва до м. Новоград-Волинський за участю Мануеля Еттера, Директора ШАРС в Україні, Олени Литвиненко, Національного програмного менеджера. Під час зустрічі з мерів міст Новоград-Волинський та Долина, вони підписали Угоду про міжмуніципальну співпрацю у сфері енергозбереження та житлової реформи.

Додаток – II:

Деталі проектів громад, підтриманих Канадською агенцією міжнародного розвитку

Комітет відбору проектів для підтримки ПРООН/МПВСР схвалив 3 проекти на 2009 рік в рамках КАМР. Відповідні договори з місцевими громадами були підписані в 2009 році.

Стислий опис місцевих проектів схвалених для підтримки в 2009 р.

№	ОЖ/Мережа	Мета	Загальна вартість, грн.	Розподіл вартості (грн.) між				Вигодонабувачі
				КАМР	Міська рада	ОЖ/Мережа	Інші донори	
1	ОК «Октябрський»	Водовідведення	241,100	75,000	75,000	91,100	-	138
2	ОК «Привокзальний»	Водовідведення	241,100	75,000	75,000	91,100	-	129
	<i>Разом</i>	*	<i>482,200</i>	<i>150,000</i>	<i>150,000</i>	<i>182,200</i>		<i>267</i>
	%	*	<i>100</i>	<i>31.1</i>	<i>31.1</i>	<i>37.8</i>	-	-

28-29 травня, 40 керівників місцевих та районних органів місцевого самоврядування, з АР Крим взяли участь в семінарі по децентралізації в м. Яремче (Івано-Франківська область) (більше інформації можна знайти в частині 2.1.4. Розвиток людських ресурсів)

Представники та представниці 14 кримських міст та селищ зібралися на круглий стіл, де планували запровадження системи управління якості муніципальних послуг відповідно до міжнародних стандартів. Ці стандарти спростять процес отримання громадянами дозволів або ліцензій для ведення підприємницької діяльності, реєстрації фізичних та юридичних осіб виконавчими органами міської ради. Круглий стіл було організовано ПРООН/МПВСР 14 квітня 2009 р. в м. Сімферополь за підтримки Канадської агенції міжнародного розвитку.

7-8 травня, курс «Місцевий сталий розвиток» обговорили на семінарі «Участь громад в місцевому самоврядуванні для сталого розвитку» за участі 24 учасників українських університетів

Тренінг «Ефективні комунікації: Чому і Як» провели в м. Бахчисарай за підтримки КАМР для 16 муніципальних координаторів та прес-секретарів з 15 міст-партнерів ПРООН/МПВСР 14-15 травня 2009 року. Учасники та учасниці навчилися готувати прес-релізи, історії успіху та спілкуватися з мас-медіа ефективно.

Придбано кольоровий картридж для потреб офісу МПВСР.

11-12 червня, 27 вчителів з 9 міст та селищ отримали нові знання на тренінгу по гендерному аналізу, проведеному в м. Бахчисарай (АР Крим). Тренінг навчив вчителів робити внесок в розвиток місцевих громад шляхом інформування громадськості по гендеру.

Додаток – III:

Деталі проектів громад, підтриманих Посольством Королівства Норвегія в Україні

ПРООН в Україні та Посольство Королівства Норвегія в Україні підписали Договір про співфінансування та погодилися співпрацювати в напрямку реалізації «Проектів ефективного використання енергії в громадах міст Гола Пристань та Кіровське». Метою проекту є підтримка місцевих громад, які володіють та управляють багатоповерховими будинками та соціальною інфраструктурою в містах Гола Пристань та Кіровське, стосовно економії енергії шляхом ремонту/заміни труб постачання гарячої води, ремонту/реконструкції дахів та пов'язаних технічних елементів, таких як труби систем водопостачання та водовідведення.

Метою співпраці є вдосконалення системи ефективного використання енергії та системи управління, які стосуються багатоквартирних житлових будинків (згідно Угодою про співфінансування).

A) Діяльність програми

Посольство Королівства Норвегія підтримує 8 проектів в м. Кіровське для допомоги місцевим громадянам у формуванні ОСББ та розв'язання пріоритетних проблем розвитку.

Таблиця: Стислий опис місцевих проектів СР в м. Кіровське, підтриманих у 2009 році Посольством Королівства Норвегія в Україні

SN	ОЖ/Мережа	Мета	Загальна вартість, грн.	Розподіл вартості (грн.) між			Вигодонабувачі
				Міська рада	ОЖ/Мережа	Норвезьке посольство	
1.	ОСББ «Гіряцький 10»	Водовідведення	34788	16 085	7 979	10 724	362
2.	ОСББ «Гіряцький 4»	Водовідведення	17 930	8 802	3 260	5 868	362
3.	ОСББ «Гіряцький 1»	Водовідведення	17 915	3 258	8 794	5 863	169
4.	ОСББ «Шахтарська 51»	Водовідведення	40 260	19 326	12 560	8 374	101
5.	ОСББ «Шахтарська 33»	Водовідведення	36 748	10 875	15 524	10 349	127
6.	ОСББ «Панфіловців 34»	Водовідведення	43 000	17 550	13 750	11 700	122
7.	ОСББ «Панфіловців 32»	Водовідведення	43 000	17 550	13 750	11 700	135
8.	ОСББ «Молодіжний 15»	Водовідведення	24 538	10 010	6 674	6 674	97
	<i>РАЗОМ:</i>	*	258179	103456	83471	71252	1475

Загальна вартість цих проектів склала 258,2 тис. грн., включаючи частку Норвезького Посольства 71,3 тис. грн. (27,6% загальної вартості). Проект принесе користь 1475 вигодонабувачам міста.

Додаток – IV:

Команда впровадження проекту**Персонал проекту**

Ірина Скалій
Олена Урсу
Галина Гуленко
Леонід Туловський
Ольга Осауленко
Ірина Олейнікова
Адрій Руденко

Муніципальні команди реалізації

Муніципальні команди реалізації	Івано-Франківськ	Рівне	Житомир	Галич	Миколаїв	Новоград-Вол.	Кіровське	Кагарлик	Гола Пристань	Вознесенськ	Українка	Нововолинськ	Могилів-Подільський	Львів	Рубіжне	Долина	Тулчин	Саки	Джанкой	Бахчисарай	Щолкіно	Нижньогірський	Зуя	Красногвардійське	Первомайське
	Богдан Білик Олег Федоришин	Петро Вахнюк Олена Казьмірчук Людмила Постоянець	Олександр Круківський	Оксана Стефунько Зоряна Мартинюк	Іван Богославець Олена Матюхіна Алла Манакова	Ірина Гудзь	Сергій Полисюк Павло Мороз Владислав Пахомов	Вадим Візьонко Олена Петленко Оксана Федорченко	Ніна Шаманська Анна Сергеева	Олександр Заїка Юлія Гуртова	Валентина Полтавець Олена Шаповал	Борис Карпус Людмила Харевич	Володимир Поляк Сергій Тимуш Віктор Пічкуров	Володимир Магула Галина Когут	Ірина Божич Аліна Адамчук	Олександр Кізіма Сергій Гаргат Олександр Мельник	Валерій Іванович Кузін	Зера Емірсалієва	Олена Шалашова Віктор Булігін	Олександр Токарев	Ольга Палагіцька	Тетяна Головченко	Лахін Андрій	Вікторія Дорошенко	Ромаш Галина
	Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер) Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (липень 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер) Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Грудень 2008 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Жовтень 2006 – дотепер) Громадський активіст (Жовтень 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (Листопад 2006 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер) Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер) Громадський активіст (Березень 2007– дотепер)	Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер) Громадський активіст (березень 2007– дотепер)	Муніципальний координатор програми (червень 2007– дотепер) Громадський активіст (червень 2007– дотепер)	Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер)	Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер) Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер) Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (серпень 2008 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)	Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)

Посада

Менеджер проекту (квітень 2008 – дотепер)
Експерт із врядування та сталого розвитку (червень 2008 – дотепер)
Експерт із моніторингу та зовнішніх зв'язків (липень 2008 – дотепер)
Спеціаліст з управління якістю (квітень 2006 – дотепер)
Асистент Програми / адміністративний (листопад 2008 – дотепер)
Асистент Програми / фінансовий (вересень 2008 – дотепер)
Водій (травень 2004 – дотепер)

Посада

Муніципальний координатор програми (Квітень 2004 – дотепер)
Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Лютий 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Червень 2004 – дотепер)
Громадський активіст (Березень 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (липень 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2005 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Листопад 2005 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Березень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Серпень 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (березень 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Червень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Червень 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Серпень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Грудень 2008 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Вересень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Жовтень 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Жовтень 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (Листопад 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)
Громадський активіст (Листопад 2006 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер)
Громадський активіст (Березень 2007– дотепер)

Муніципальний координатор програми (березень 2007– дотепер)
Громадський активіст (березень 2007– дотепер)

Муніципальний координатор програми (червень 2007– дотепер)
Громадський активіст (червень 2007– дотепер)

Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер)

Муніципальний координатор програми (серпень 2007– дотепер)
Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер)
Громадський активіст (листопад 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (серпень 2008 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (листопад 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)

Муніципальний координатор програми (квітень 2007 – дотепер)

Наші контакти:

ПРООН/ Муніципальна програма врядування та сталого розвитку

вул. Грушевського, 34а, оф. 46. 01021, Київ, Україна
 тел./факс +38 (044) 501-42-03, 537-22-93, 253 82 90

<http://msdp.undp.org.ua> e-mail: mgsdp.info@undp.org.ua

Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН – Oksana.Remiga@undp.org

Ірина Скалій, Менеджер Проекту ПРООН/МПВСР- iryna.skaliy@undp.org

Контакти муніципальних відділів підтримки у містах- партнерах

Івано-Франківськ – Муніципальний координатор проекту: Білик Богдан Іванович

Контакти МВП: Дністровська вул, 26, 2 поверх. Тел./факс: +38 (0342) 50 30 27

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.mvk.if.ua> e-mail: oleg.fedorishin@mail.ru

Рівне – Муніципальний координатор проекту: Вахнюк Петро Сидорович

Контакти МВП: Поштова вул., 2, Тел./факс: +38 (0362) 63 36 66 e-mail: uinvest@ukr.net

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.city-adm.rv.ua>

Житомир – Муніципальний координатор проекту: Круківський Олександр

Контакти МВП: Майдан Рад, 4/2, оф. 86. Тел./факс: +38 (0412) 37 79 89 e-mail: municipal.zt@gmail.com

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.zt-rada.gov.ua>

Галич – Муніципальний координатор проекту: Стефунько Оксана

Контакти МВП: вул. Ів. Франка, 3 а/с 38. Тел.: +38 (03431) 2 21 88, тел./факс: 2 15 13

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.galych-rada.gov.ua>

Миколаїв – Муніципальний координатор проекту: Богославець Іван Іванович

Контакти МВП: вул. Адмірала Макарова, 7. Тел.: +38 (0512) 47 71 88, 36 02 63.

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.gorsovet.mk.ua> e-mail: osmd_nikolaev@mail.ru

Новоград-Волинський – Муніципальний координатор проекту: Гудзь Ірина Леонідівна

Контакти МВП: вул. Шевченка, 16. Тел.: +38 (04141) 5 22 15, тел./факс: 5 30 70.

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.novograd.org.ua> e-mail: mvp_nv@zt.ukrtel.net

Кіровське - Муніципальний координатор проекту: Полисюк Сергій Володимирович

Контакти МВП: вул. Шахтарська, 39 Тел.: +38 (06250) 6 25 88,

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.kirovskoe.com.ua> e-mail: sovets@kir.dc.ukrtel.net

Гола Пристань - Муніципальний координатор проекту: Шаманська Ніна Миколаївна

Контакти МВП: Гола Пристань, вул. 1 Травня, 14

Тел.: +38 (05539) 2 12 77, 2 61 93 ф. 2-65-02 e-mail: gola_pry@gopri.hs.ukrtel.net

Кагарлик - Муніципальний координатор проекту: Візьонюк Вадим Валерійович

Контакти МВП: вул. Незалежності, 12 (другий поверх міського будинку культури)

Тел. (04473) 5-13-96, e-mail: kagarlyk_mrada@mail.ru

Вознесенськ – Муніципальний координатор проекту: Олександр Заїка

Контакти МВП: вул. Леніна, 41 Тел. (05134) 4-25-01, e-mail: vprii@mail.ru

Офіційний веб-сайт міської ради: <http://voznensensk.osp-ua.info/>

Українка - Муніципальний координатор проекту: Полтавець Валентина, Контакти МВП: вул. Юності, 11 офіс 16. Тел. (04472) 2 04 52, e-mail: v.poltavets@gmail.com, Офіційний веб-сайт міської ради: <http://www.ukrainka.org/>

Нововолинськ - Муніципальний координатор проекту: Борис Карпус

Контакти МВП: просп. Дружби, 27, тел. +380334433513, e-mail: invest@mprostir.net

Могилів-Подільський - Муніципальний координатор проекту: Поляк Володимир Миколайович

Контакти МВП: 24000 Могилів-Подільський, пл. Шевченка, 6/16, Вінницька область

тел. 8 (04337) 2-3403, e-mail: vpolyak@mogpol.com Офіційний веб-сайт: <http://www.misto.mogpod.com.ua>

Львів – Муніципальний координатор проекту: Володимир Магула

Контакти МВП: 79008 Львів, пл. Ринок, 1 тел. 8 (0322) 97-5800, Офіційний веб-сайт міської ради: www.city-adm.lviv.ua

Рубіжне – Муніципальний координатор проекту: Ірина Володимирівна Божич

Рубіжне, площа Леніна 2. тел. 8 (06453) 7 00 06, Офіційний веб-сайт міської ради: www.rubizhne.lg.ua

Долина – Муніципальний координатор проекту: Олександр Романович Кізима, Долина, м. Незалежності, 5. тел. (03477) 22544, 22648 e-mail: SergEs@meta.ua

Тулчин – Муніципальний координатор проекту: Олександр Тулєєв, Тулчин, вул. Леніна, 1 оф. 114 +38 (04335) 2-28-99 e-mail: Dasti11@yandex.ru, офіційний веб-сайт міської ради: <http://tulchinmiskrada.gov.ua/>

Саки – Муніципальний координатор проекту: Кузін Валерій Іванович, 334310, Саки, вул. Радянська, 2

<http://www.saki-rada.gov.ua/>

Джанкой - Муніципальний координатор проекту: Олена Шалашова, 96100, вул. Карла Маркса, 15

Шолкіно - Муніципальний координатор проекту: Ольга Палагіцька, 98213, Ленінський район, адміністративна будівля 48

Бахчисарай - Муніципальний координатор проекту: Михайло Казимиров, Вул. Симферопольська, 8

Нижньогірський - Муніципальний координатор проекту: Тетяна Головченко, 97100, Нижньогірський, 8-а Шкільна, (06550) 21472 (факс), 21694, nig-possovet@mail.ru

Зуя - Муніципальний координатор проекту: Андрій Лахін, 97630, Білогірський район, Зуя, вул. Шосейна 64, , 8(06559) 2-16-309 (факс), 2-61-31,

Красногвардійське - Муніципальний координатор проекту: Вікторія Дорошенко, 97000, Красногвардійське, вул. Совецька, 3, 8(06556) 2-38-20, possovet07@list.ru

Первомайське - Муніципальний координатор проекту: Ромаш Галина, 96300, Первомайське, вул. Радянська 3, 8(06552) 9-12-33 (факс), 9-19-61